НОВІ РОСИЙСКІ СЬВЯТІ.

Московске „Руское Слово" доносить, що православний синод готовить ся тепер до канонізації чотирох нових сьвятих: Пітиріма, тамбовского епископа, Йосифа, астраханського митрополита, Софрона, іркутского епископа і Варнави. Канонізація Пітиріма наступить вже в 1914 р.

КАНАЛ МІЖ БАЛТИЙСЬКИМ І ЧОРНИМ МОРЕМ.

З Петербурга доносять: Міністерство комунікації занялось опрацьованем подрібниць великого проекту каналу, котрий получив би Балтийське море з Чорним. Праці поки що обмежують ся до розглядання двох проектованих напрямів сего каналу. Один напрям на Ригу і Херсон, другий на Петербург і Херсон. Після першого проекту довжина каналу виносила би 2.200 верств, а кошта 260 мільонів рублів, після другого довжина винесе 2.500 верств, а кошти каналу 325 мільонів рублів.

ДУБ — НАСЛІДНИК МАЙНА.

Колекція оригінальних завіщань збогатилась ще одним. Англійць полковник Джексон, який помер в січни сего року, був властителем широких посілостий, а головною окрасою його майна був дуб. Дерево се має потерх 200 літ. Полковник обожав сей дуб і дуже ним гордив ся. По отвореню завіщання насліднини довідали ся про таку волю покійника: „На памятку мого великого привязаня і любови до „Кумберлянда", який був все предметом моєї гордости і опіки, прошу сповнити мою волю під ним раз на все. Я записую його [illegible] на пять сот метрів довкола нього і прошу уважати се майно його власностию". Сповняючи волю покійника, насліднини окружили дуб дротом, який відграничує його посілости.

ЖНИВА В АВСТРИЇ.

Австрийське міністерство рільництва оголосило ось такий звіт про селянські жнива: Збір пшениці значно спізнив ся сього року ізза зимної та вогкої погоди. Зерно могло цілковито дозріти лише в теплійших околицях Альп, а в судетських лише в части. Часті дощі в подекуди і зливи, головно на Шлеску і в під Карпатю спиняють пільні роботи. Вага і видатність колосків є в більшій части вдоволяючі. Збір жита є загалом скінчений, але його ще не всюди звезено. В висше положених місцях Альп, Судетів і Карпат сей збір ледви тепер зачав ся по причині нецілковитої зрілости. Якість треба би назвати загалом доброю, намолотність згляно вдоволяюча, [illegible] в більшій части недописала. Збір ячменю відбував ся в богато випадках рівночасно зі збором жита і в вже, з виїмком висше положених місць в Альпах, Судетах і Карпатах [illegible] дахом. Вивошений ячмінь, що лежав на поли, втратив ізза частих дощів на красці, одначе не потерпів на своїй якости. Збір вівса скінчено з початку серпня лише в долинах Стирії, Країни і полудневого Тиролю. Сьому збіжу помогли воздушні опади і спричинили головно пізним засівам значну поправу. Вуйне збіже, головно на долах деинде зросло, а се впливає на видатність зерна. Овес дозріває поволи і нерівномірно [illegible] околиць [illegible]. Кукуруда дозріває до тепер дуже слабо, особливо у східній Галичині, де вона потерпіла під впливом вогкости. В полудневих краях потерпіла кукуруда ізза посухи, тепер одначе стан поправив ся і ворожить добрий збір.

СТРАШНА РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

„Курер Заглембя" доносить про ось яку подію: Молодий син властника фільварку Лісівка, гарволінського повіту, Зенон Конарський, залюбив ся в дочці властника сусідного фільварку Марії Загірській, яка відплачувала ся взаїмностю. Одного разу приїхала в відвідини до Загірських товаришка Марії і сказала їй — не знаючи нічого про відносини Марії до Конарського — що Конарський женить ся в місті з якоюсь дуже гарною і богатою донькою антиквара. Коли товаришка відїхала, Марія пішла до своєї комнати і там, під впливом вісти про зраду Зенона, випила отрую. В тім часі їхав Зенон до Загірських на освідчини. Коли прибув, не застав [illegible], лише виявив їм ціль своїх відвідин, що й родичі Марії прихильно приняли. Коли Марія довго не показувала ся, пішла до її комнати мати і застала свою дочку на софі з руками звішеними на землю. Коли пересьвідчила ся, що Марія не жиє, крикнула і впала зомліла. Сей крик почув молодий Конарський і вбігши з Загірськими до комнати, застав трупи матери і дочки. В руках Марії була фотографія Конарського а на столі лист адресований до него. З листу дізнав ся Зенон про причину сего кроку своєї любки. По похороні виїхав Зенон за границю, оправдуючи свій виїзд охотою забути пережиті недавно хвилі. В тиждень по виїзді писав до своїх родичів зі Львова, щоби не сумували, як би що стало ся, бо він є недужий, отже може зайти щось непредвидженого. По тім листі вислав другий, в якім писав, що є вельми недужий, почім не дав о собі ніякої вісти. Щойно оногдї наспіла до родичів Зенона з Тарнова телеграма про самоубійство Конарського. По одержаню сеї вісти мати Зенона також занедужала і боре ся зі смертю, а батько збожеволів і оногдї відвезла його рідня до заведеня для божевільних в Кракові. Зенон і Марія були одинаками.

НУЖДА В РОСІЇ.

Ще до недавна захвалювали москофіли „російський рай". Але послухайно, що ті українські мужики, які таки в тім раю пробувають, пишуть до української газети „Рада" в Києві: Кождої весни люди з нашого округа виходять в Бесарабію на заробітки. Ідуть молоді люди, парібки і молоді, бо старі з жінками лишають ся господарювати. Там вони наймають ся на час до Покрови з харчем за 50—60 карбованців. Харчують їх кулешою з бринзею. Се трохи допомагає людям вибитись злиднів, бо в нас цілу зиму їдять бараболі, а весною приходить ся ще крутійше. У нас фабрик і заводів близько нема і заробітків нема де, то люди сими заробками підтримують хазяйство. В економії платять по 20—30 коп. за 10 годинний день, що ледви стає на харчі. Поля в нас селяни мають дуже мало. До економії на роботу ходять, щоб не сидіти дурно в домі. Сего року теж богато пішло людий в Бесарабію, навіть більше як в попередні роки, бо торішний рік був дуже тяжкий для селян, тому, що дощі не дали зібрати хліба, котрий погнив марно на полі. Думали, що заробить хоч в Бесарабії, але так зійшлось їх богато з ріжних місць в Вальци, що підняла ся дороговеча на харчі і їх попросили звідтам скорійше забрати ся. Тамошні пани научені торішним роком, коли вони давали добрі гроші робітникам, а дощі не дали все одно нічого зробити і люди мусіли сидіти дурно, не хотіть вже наймати робітників в наймати-муть на жнива поодиноких. Люди потратились на дорогу і мусіли вернути назад домів. Декотрі продавали чоботи і другу одежу, щоби було за що дістати ся до дому. Тепер вже всі повернули з Бесарабії, а зайшло їх з кождого села не менше 80-90 душ і більше. Заробити в нас нема де і вони сидять без роботи. Сподівають ся, що в сі жнива будуть робітники дуже дешеві. Даремно поміщики жалували ся що виходять люди в Америку та Бесарабію і їм прийде ся лишитись без робочих. Не варт було турбувати їм губернатора, щоби він вжив заходів проти еміграції селян в Америку, бо від того підупаде в краї хліборобство.

„ЧОГО ДИВИШ СЯ НА ПОРОШИНУ В ОЦІ БРАТА ТВОГО, В СВОЄМУЖ ОЦІ ПОЛІНА НЕ ЧУЄШ"?

(Матвей гол. 7. 3.)

Не лише дивно але й смішно оно є, коли людина сама в блуді береcь витикати блуд комусь другому.

Така річ часто з едмонтонськими „Новинами." „Новини" ні сіло ні впало вчепились „Союза" релігійної газети, яка виходить в Пітсбургу, в Стейтах, що „Союз" пише своїм читачам небелиці, бо після „Новин" то полуднева часть Китаю повстала проти теперішнього президента Юан-Ші-Кая, а не полуднева часть проти північної части взагалі як се подав „Союз." Дальше „Новини" пишуть „се небелиця виссана з пальця і що редактор не лише бруцівої але навіть релігійної часописи є морально обовязаний подавати своїм читачам правдиві вісти. Се є задача часописи."

Ну і бачите панове читачі, се великий і непростимий гріх, після „Новин" лоповнив „Союз." Всі і все понесуть велику моральну шкоду бо не будуть знати як дійсно мась річ з китайською революцією.

Се річ так малої ваги, що шкодаб було нею і забирати місце, але, що „Новини" еще раз вертають ся до „китайської революції", [illegible] не відрічи буде дещо „Новинам" пояснити, що если хтось береcь показувати комусь блуд, та його „небелиці" то перше всего він самий повинен бути вільний від блуду і небелиць. З „Новинами" цілком противно самі в блуді та друкують читачам небелиці за небелицями мають еще чоло витикати чиїсь блуди та небелиці. Недармо пословиця каже: „Чуже бачить під лісом, а свого не бачить під носом."

Не беремось ми боронити ані „Союза" ані його редактора, бо се редакция „Союза" може сама стати в своїй обороні, а розходить ся нам лише боронити правди.

Китайську революцію першу розпочали полудневі провінції (Контонь), щоб повалити пануючу манджурську династию, що і стало ся при помочи деяких північних провінций. Утворено републику, на чолі якої став президентом Юан-Ші-Кай, бувший міністер манджурської династиї. А що відносини між полудневими а північними провінціями не змінились мимо заведеня републики, бо як члени манджурської династиї, так і шляхта північних провінций, далі відбирала урожайні землі від мешканців полудневих провінций, далі стягала великі данини зі своїх підданих, далі робила ними як волами на своїх рижових плантаціях, а президент Юанг-Ші-Кай на се все дивить ся через пальці, тоді полудневі провінції не лише, що повстають проти такого президента, але що найважнійше они повстають проти північних провінций взагалі, щоб відірватись від півночи, оснувати собі незавиcиму републику вільну від північних галапасників і бути панами в своїй хаті сами.

Хотяй ми Китай означуємо одним словом, однак се не є один народ, як хтось собі представляв би, а злочений, де один народ намагаєсь поневолити другий, де один народ старається панувати над другим і тягнути з него соки для себе і його використовувати на кожди поля. До ріжниці одного народу суть цілковито відрубні від другого, так як ріжниці, условини і вимоги полудневого Китаю суть цілковито відмінні від північного. Отже друга революция, се не була контр-революция лише що до особи пануючої, але се була революция полудня проти півночи як се подав був „Союз."

Отже бачите панове від „Новин" де кум а де воровай? Отже бачите що лучше не бавитись в всезнайка а пильнувати свого носа а не чужого проса.

Дальше „Новини" називають редактора „Союза" „інтелігентний анальфабет" хтож є тим дійсним анальфабетом ми не хочемо судити, але порадимо лише редакторам від „Новин" придивитись своїм „чудацьким новинкам" то сейчас знайдуть його.

В тім самім числі де є поданий „інтелігентний анальфабет" є новинка „Папа проти страйків" в якій [illegible] пише: „Робітничі страйки папа узнав за невгідні з догмами християнської церкви і тому осуджує їх."

Отже панове ви повинні тут бути більше обзнакомлені з тим що подаєте ніж про китайську революцию.

Бо що папа зі своїми догмами а християнська церква то не одно і то саме, що китайська революция. „Новини" подаючи сю новинку повинні були подати в сей спосіб: Робітничі страйки папа узнав за невгідні з догмами католицької церкви і тому осуджує їх. Панове, папа не може осуджувати робітничого страйку ані після протестанських „догм" ані після православних, а може се він зробити лише після католицьких.

Отже панове коли хочете побачити сего „інтелігентного анальфабета" станьте перед зеркало а будете його мати.

Але далі „Новини" пишуть „редактор є морально обовязаний подавати своїм читачам правдиві вісти." Так ми з тим цілковито годимось. Але чому „Новини" перші не держать ся сего, чиж їх редактори не суть морально відвічальні перед читачами?

Чиж їм вільно пускати брехні та бляґи одні за другими? От другий примір; „Новини" писали „Палочники арештовані" — за Островським та Шандрами пішла кінна поліция." А се була чиста брехня, се кождий знає як знають се і самі редактори від „Новин" що пишуть брехню, що за Островським не потребує кінна поліция нігде їхати бо він в Едмонтоні і то таке близько редакції „Новин." І Островський самий з „Новинами" в кулаці ходить попід редакцию читає „правдиву новинку" про себе, що за ним поїхала кудась кінна поліция а він таке під редакцією „Новин" і сьміесь редакторам в очи з їх брехні.

Тут ми не думаємо виступати в обороні п. Островського, бо він на се не заслугує, але ми виступаємо в обороні правди, бо річ зовсім не малась так, як се „правдива новинка" подавала.

Таких правдивих новинок в „Новинах" є повно, а они замість пильнувати себе, они пильнують других, они замість пильнувати свого носа они пильнують чужого проса.

А що найдивніше і найбільше штубацьке, то се, що „Новини" згадуючи про „Союз" яко релігійну часопись, подають слова „релігійний" в знаках наведених. Не знаємо чи редактори від „Новин" так короткозорі, що мимо своїх окулярів на носі, не годні в „Союзі" здибати нічо релігійного для себе, чи може на їх совість насілю вже тілько бруду, що на самий звук слова релігійний совість дрожить і відчуває знаки наведення.

Одно з двох мусить бути, але котре?

МЕТРИ В УКРАЇНСЬКІМ ГОРОДІ У ЛЬВОВІ.

Закупили отсі Вп. Доб.

Тов. „ПОСТУП" за 20 дол.
Сем Гура 15 „
Василь Максимець 5 „

Аматорский Кружок
Разом 40 дол.
М. Белегай.

ДНЯ 21. ВЕРЕСНЯ

Велике народне віче

В „УКРАЇНСЬКІЙ БУРСІ" НА УЛ. КІНІСТІНО. В СПРАВІ ГОТЕЛЮ НА КІНІСТІНО УЛ.

Оден как-цап подавсь о лайсенс на готель на Кіністіно ул. Оден з управнених чиннинів обіцяв дати лайсенс для сего как-цапа, яко винагороду Русинам міста Едмонтону за їх попиране теперішного правительства.

Русини міста Едмонтону довідавшись про се, протестують проти такої „винагороди" і то формі барилки. Они хотять трактувати нас гірш дикунів. Ми яко народ культурний мусимо запротестувати проти сеї зневаги.

Ми яко народ культурний маємо культурні жадання від правительства. Нам треба школи а не готелю.

МИ ХОЧЕМО БУТИ ТВЕРЕЗИМИ ГОРОЖАНАМИ А НЕ ПЯНИЦЯМИ!

Тим більше, що сей как-цап колиб і одержав сей лайсенс, він не думав держати сей готель самий, а продає його вже (хоть сам эще не дістав) жидам, щоб они точили з нас нашу кервавицю.

ОТЖЕ СЕЙ КАК-ЦАП ХОЧЕ ЗРОБИТИ ЛИШЕ БІЗНЕС НА НАШІЙ ШКІРІ.

Тому приходіть всі як оден і запротестуймо проти сеї зневаги яку сей как-цап зі своїм готелем хоче нанести рускому народови.

МИ ПОКАЖІМ ПРАВИТЕЛЬСТВУ, ЩО МИ ЭСЬМО СЬВІДОМИМИ ГОРОЖАНАМИ І ЩО МИ НЕ ПРОДАМО СВОЇХ ГОРОЖАНСЬКИХ ПРАВ ЗА КАЦАПСЬКУ БАРУ.

ПРИХОДІТЬ ВСІ ЯК ОДЕН.

Нехай нікого не бракне дня 21. вересня о 2-ій год. по полудне в „Українській Бурсі" при ул. Кіністіно ч. 1044.

Комітет.

Біблії
НА ПРОДАЖ.

Рускі, польскі, нІмецкі, словінськІ, ческі, болгарскі, сербскі, росийскі.

В гарних оправах.

ЦІНА ВІД 50 до 1.50.

EDMONTON, ALTA.

602 Kinistino Ave.

РУСКА БУЧАРНЯ І ҐРОСЕРНЯ.

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже масо, вуджениму і старокраєві ковбаси з чіснином.

S. NYCHKA. KINISTINO AVE. EDMONTON. ALTA

ПРОПАВ МЕНІ КІНЬ

Каштановатий з білою малою латочкою на грудях і на задній нозі, фіст втятий по коліна, бренд в виді хреста (X). Важив около 1.000 фунтів, літ 9.

Пропав на 9 серпня з Норд-Едмонтону.

Хтоб знав де він э прошу зголоситись на адрес:

602 Kinistino Ave. Edmonton, Alta.

Найдогіднійше і найбезпечнійше складати зощаджені гроші в старім краю в

Товаристві Взаїмного Кредиту

„ДНІСТЕР"

у Львові.

Товариство „Дністер" приймає гроші на вкладки щадничі до опроцентованя на 4 проц. — Вложені гроші можна кождої хвилі відобрати. — Всякі припоручення і виплати виконує ся безпроволочно оборотною почтою.

Порука членів, резервові фонди і актіва Товариства дають повну забезпеку для зложених вкладок.

Адреса:

Товариство „ДНІСТЕР"

у Львові ул. Руска Ч. 20.

Народно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК Річна передплата 1 долар.

Канадієць

Виходить 1 і 15 кождого місяця. Адреса редакції: 10336 — 96 ST. Edmonton, Alta.

РІК II. Ч 20. ЖОВТЕНЬ 15. 1913. EDMONTON, ALTA. OCTOBER 15. 1913 VOL II. NO. 20.

ПОЗІР МОЛОДЦІ!

З днем першого октобра отворилась вечірна школа англійського язика при 10336 — 96 ул.

Наука відбуваєсь два рази на тиждень в вівторок і четвер о 8-ій год. в вечер.

Можна эще записатись.

Канада.

ЕДМОНТОН.

Дня 7. October-а відбулось вінчане редактора „Канадийця" п. М. Белеґая з панною М. Пікульскою. Слюбних церемоній доконав свящ. В. Гр. Найк.

Дня 9. Oc[illegible] відіграв драматичний кружок ім. Франка представлене „Торговля женчуганн" в Українській Бурсі".

Представлене випало вдоволяючо. Публика виповнила простору салю Бурсі по береги. Українці Едмонтону мають свою власну салю з чудовою сценою викінчену в українськім стилю.

Минули отже часи, коли Українці мусіли витирати чужі кути і до того еще й солено платити. Нині при помочи добрих людий все змінилось на красше. Галя своя і сцена своя, яка повівав своїм рідним духом пригадуючи нам наші золото-колосі рідні лани та цьвітисті луги, між якими напивають ся в оалочну солодкою криті гаждієтва. Що нині Українці міста Едмонтону мають свою салю і свою рідну сцену, належить ся велика подяка Вп. Доб. п. Рудикови, який не жалував і не жалує ні гроша ні труду, щоб довести діло до бажаного успіху. Колиб ми мали більше таких щирих патрійотів як доб. Рудик то моглиб зарадити не одній, недостачі в нашім громадянскім житю.

КОЛИ ЗБЕРЕ СЯ КАНАДІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ?

Після отавської часописи "Івнінг Журнал", канадійський парлямент збере ся на свою звичайну сесію вже в падолисті. Доси усі думали, що парляментарна сесія відбуде ся доперва у січни 1914 року.

КІЛЬКО З'УЖИТО СТЕМПЛІВ В КАНАДІ.

За минувший рік спродано в Канаді стемплів більше ніж коли небудь передше. Та сьогорічна спродаж стемплів буде, як есь найбільшою в історії Канади.

За місяць Август як ся подає почтовий уряд, спродано стемплів вартости $1.010.617.46 цт. За послідних пять місяців спродано стемплів вартости $5,595,350 т. е: 5 мільонів 595 тисяч і 350 долярів.

ПРИГОДА З РЕВОЛЬВЕРОМ.

В Кудворт, Саск. в сторі Ріда було занятих двох Русинів, один з них Річчиньский. Робітники в сім сторі носили револьвери, щоб на случай рабунку було чим оборонитись чи й відігнати рабівників. — Нещасте хотіло, що коли ті оглядали свої револьвери, револьвер товарища, Івана Річчиньского, вистрілив і куля попала в литку Річчиньского. Його відставлено до шпиталю в Вадва.

ЗНОВ ІСТОРІЯ.

Заводить ся на нову драму, в якій дієвими особами виступав він і дівчина. Подія віть ся в Вінніпеґу. Дівчина, Полька Ольжановська оскаржує, чи виступає з якимсь претенсіями до польського незалежного попа Марцевича. Дівчира каже, що Марцевич писав до неї листи і в загалі більше уваги звертав на ню, як на свою пастру. Знов Марцевич каже, що се не мавать і він потягне дівчину до відвічальности.

Знов стала лишки до сеї дівчини хтось стріляв через вікно, отже справдить ся що і сей випадок стоїть в лиши з цілою "історією. Як справа вияснить не знати.

164,145 ІМІҐРАНТІВ В ЧОТИРОХ МІСЯЦЯХ.

Після рапорту Др. Я. Д. Пейджа, медичний іміграційний урядник, за чотири місяці від Цьвітня 26 до Вересня 1, до Канади прибуло 164,145 іміґрантів. Се число іміґрантів які прибули сюди через портове місто Квебек.

Що до фізичного стану іміґрантів то богато більше число їх відзначало одній або другій слабости чим минувшого року. 150 осіб завернено назад там звідки прибули лише на тій підставі, що були хорі і нездібні до праць в Канаді.

КАНАДІЙСЬКА ТОРГОВЛЯ.

Звіт про канадійську торговлю за місяць серпень показує постійний зріст торговельного обороту в Канаді. Загальний оборот виносив 97,742.581 долярів, підчас, коли минулого року в тім самім часі такий оборот виносив 90,022.904 долярів. Загальний торговельний оборот за 5 місяців, розпочавшого ся з днем 1. цьвітня фіскального року [illegible] суми $456,223.167, отже виказує надвишку над тим самим протягом часу у минулім році о 37,560 010 долярів. Після всеї правдоподібности за гальний оборот торговельний у Канаді дійде сего року до поважної суми одного міліярда.

ЧИ НЕ СОРОМ.

Який величезній податок платять люди за алькогольну брагу, за тютюн і табаку побачимо низше.

Правительство Канади за минувший рік стягнуло податку від алькоголю і тютюну 21 мільон 900 тисяч дол. Витворено 6 мільонів 458 тисяч ґальонів алькоголю, 20 мільонів є готових для пінків в маґазинах. За минувший рік випродуковано олень білйон папіросів. і 125 тисяч фунтів табаки. Щоб випродуковати сей алькоголь з'ужито 16 і пів мільона фунтів солоду, 63 міл. фунт. індійського збіжа, 12 міл. рижу, 3 мільони фунт. пшениці а 27 мільонів цукру.

Онтарійські горальні видали поверх 5 мільонів ґальонів горівки. Квебек поверх оден мільон, а Вікторія В. С. решту.

НЕ БУДУТЬ СПРОДАВАТИ ШКІЛЬНИХ ЗЕМЕЛЬ СЕГО РОКУ В САСК.

З причини, що в краю панує фінансова депресія — як заявив недавно інспектор і цінитель державних шкільних земель в Саскачевані сего року не будесь спродувати на лїцитациї шкільних земель.

З загального числа 7.000 секцій спродано людям около 2.000 а 5.000 осталось до спродажі. Числячи, що пересічна ціна за акер буде виносити десять долярів, то до державної каси впливлоб 33 мільони долярів. Та фактом однак є, що в многих місцях ціна землі буде виносити від 25 до $200 за акер.

Земля в Канаді що рік то дорожша. Колись годі буде і докупитись малого кавалка землі.

Сьвіт.

В БОЛГАРІЇ НЕСПОКІЙ.

В Болгарії готуєть ся революція, на чолі котрої стоїть оден з генерал в минувшої війни. Революціонери жадають встановленя републики, а як републики не могли-б осягнути, то скинени теперішнього царя Фердинанда і покликане на короля одного з англійських принців.

ПРИГОДА З КИТОМ.

Дальекий пароход Рейц на Атлантійскім океані стрітив ся з [illegible] китом, і ударивши в него передом так ністав ушкоджений, що [illegible] доплив до пристани, де мусів перейти основну направу. Величезьский кит наслідок удару парохода лишив убитий і пішов на дно.

ВАРІЯЦТВА МІЛІОНЕРІВ.

Умово хора міліонерка Барнав з Ню-Йорку казала побудовати для своїх 28 котів спеціяльну палату, яка буде коштувати 15.000 долярів: Дім сей буде мати 19 кімнат зі спальнями, купелями, центральним огріванем і иншими вигодами. В сенім Ню-Йорку тисячі людий не мае де голови прихоронити, а міліонерки ставлять доми для котів.

ЦІКАВИЙ ШЛЮБ.

Православна консисторія в російськім місті Новгороді має осудити справу попа Нікольського, який даючи в церкві шлюб царі новожанція, так був пяний, що замість відсьпівати молитву церемонії, почав сьпівати похоронну пісню „Вічная память." Молода пара при шлюбі зімліла, [illegible] гості вивели на російського попа скаргу до консисторії.

„ДИТЯЧА ГРА"

В селі Парачеклач, мелітопольського повіту, три хлопчики гра[ли] ся „в поліцію та розбійників" два хлопчики були буцім-то поліцаями, а третий, 8-літний Петро, — розбійником, за [illegible] бігали „поліцаї". „Розбійника" зловили і засудили до розтрілу. „Поліція" звязала йому руки й ноги і поставила під тином. Один з хлопчиків вистрілив з батьківського револьвера і вбив „розбійника" на місци.

ПАМЯТНИК ШЕВЧЕНКОВИ.

Якийсь богатий Німець, іменем Нібер, з кольонії Александрбад, александрівського повіта на Катеринославщині, котрий вже поставив памятник Зап[орожцям], задумав поставити памятник ще й Т. Г. Шевченкови. Памятник сей буде стояти над Дніпром. Від памятника до самого Дніпра будуть зроблені з граніту сходи, а по боках сходів зробить ся в українськім стилі огорожу, а за огорожею будуть посаджені пірамідальні тополі.

РУЇНИ ТАТАРСЬКОГО МІСТА.

Над Волгою, 50 кільометрів від міста Царицина, відкопано руїни старого татарського міста Бельдтамен, яке було колись столицею „Золотої Орди". При розкопах найдено старі цегли, кольорові кафлі з 13. до 14. віку та богато иншіх артистичних памяток. Найдено також гроші з тих часів та деякі начиння, котрі своїм виглядом сьвідчать про досить високу культуру Татар тодішних часів.

ПОБІДА ФРАНЦУСЬКИХ ЖІНОК.

Французькі суфражистки, які ніколи не послугувались насильними і протизаконними средствами для осягнення виборчого права, виськують для себе щораз то більші права. І так у послідній часі признають їм право голосовання підчас міських виборів в Парижі. Також перед кількома місяцями дозволило французьке міністерство війни приймати женщини до помічничої служби в санітарнім і маніпуляційним відділі.

КАРА НА РОЗПУСТНИКІВ.

Два молоді люди належачі до поважних і впливових родин в Каліфорнії, оба жонаті і батьки дітий, минувшого року виїхали з молодими дівчатами до Невади для неморальних цілий. Імена їх суть Диґс і Камінетті. Їх арештувала поліція а минувшого місяця відбула ся проти них розправа перед судом присяжних. Оби вістали узнані винними злочину неморальности. Тими днями судія видав вирок засуджуючий Диґса на два роки вязниці і два тисячі долярів кари а Камінетті дістав вісімнайцять місяців вязниці і півтора тисяча долярів кари.

КОБИ ТАК У НАС.

В ніверлянських містах Амстердамі та Копенгагі принято такий звичай, що поліція з пяними обходить ся зовсім чемно, але за те в торговцями горівки досить остро. Коли поліціянт побачить на улици пяного чоловіка — бере його зараз на фіякр й відсилає до найблизшого комісаріяту. Там оглядає його лікар, а потім сідає з ним разом і відвозить його до дому. На слідуючий день однаке, мусить торговець горівки, в котрого перепиваний чоловік упив ся, заплатити за фіякер і за лікарські огляди. Се справді добра метода, але в нас [illegible] поліції, [illegible] нечесностям не від того.

ЖЕБРАК ПРОЦЕСУЄ ПОЛІЦІЮ.

В Чікаго, Ілл. виточив перед судом жебрак міський поліції процес тому, що поліційні власти не хочуть йому дозволити дальше жебрати. Поліція заборонила сему жебракови користати дальше з публичної добродійности, бо ствердила, що жебрак зібрав вже доволі гарний маєток вартости $25.000. Таке рішене поліції уважає сей богатий жебрак як протизаконне і безпідставне, бо після його гадки поліція не має права ніякому чоловікови заборонити займати ся чесним і ретельним зарібком, за який жебрак уважає свою жебрацьку професію.

ТРИЙЦЯТЬ ТРИ РОКИ В ВЯЗНИЦІ — ПОМЕР.

Тими днями помер Яків Воґує в вязниці в Мичіґен Сити Інд. перебувши там трийцять три роки. В 1880 році Воґує замордував свого батька коли сей хотів його видідичити. За се дістав ся він до вязниці на ціле житє. Він мав шістьдесять оден літ коли помер. Через весь час свого побуту в вязниці заховував ся він примірно і ні раз не дістав догани. За весь час свого перебування в вязниці всього раз, минулого року опустив був вязницю, коли зорден вив [illegible] на проїздку автомобільом. Тоді то перший раз в житю побачив автомобіль і електричну стріткару. За час його побуту в вязниці десять тисяч злочинців увійшло і вийшло з вязниці. Отак то зіпсоване житє марно стратало ся.

ВИГРАВ ТРИ ДНИ.

В своїм часі краківський суд засудив замешкалого в Росії австрійського горожанина Андрія Рахвала за крадіж карабіну в шпіонських цілях в користь Росії і за нездозволене ношеня оружя на 5 літ вязниці. Наслідком жалоби неважности займав ся сею справою касаційний трибунал, який що до крадіжи машинового карабіну в шпіонських цілях жалобу неважности відкинув, одначе що до нездозволеного ношеня оружя згідно з жалобою признати прийшов, що Рахвал, несучи украдений машиновий карабін, не допустив ся проступку нездозволеного ношеня оружя, бо він не мав наміру робити з того оружя ужитку. З огляду на се, касацийний трибунал знизив Рахвалови кару о 3 дни, так що він замість 5 літ має сидіти 4 роки, 11 місяців і 27 днів.

Богато виграв.

НОВЕ СРЕДСТВО ПРОТИ ПІЯНСТВА.

Судія Вовр з Еванстон винайшов на піянство „новий лік", який, як доси оказало ся, є дуже успішний. Кождого оскарженого за піянство ставить сей судія під „бонд" в сумі 100 долярів на протяг шести місяців. Коли кого, в сей спосіб засудженого, приловлять в протягу 6 місяців в нетверезім стані, мусить він цілий час бракуючий до 6 місяців відсидіти в арешті, а крім сего має заплатити грошеву кару в бондованій сумі, т. є. 100 дол. Сей новий лік проти піянства вонама вже свої добрі наслідки, бо з 36 пияків, які находять ся під бондом, доперва один Айриш помандрував на 3 місяці до вязниці і заплатив приписану грошу.

ГАНС-ШМІДТ МОРДЕРЦЯ АННИ АВМІЛЭР, НА ДЕННІМ СЬВІТЛІ.

Поліції — як доносять з Ню-Йорку вдалось відкрити, що Ганс [illegible] сьвященика по замордованю Анни Авмілэр, він занимає ся і підробленем грошей. Мідяну плиту до витискання паперової двайцять-долярівки найдено між річами Шмідта а там і арештовано Др. Ернест А. Мувет-а, дентиста, з яким Шмідт товаришував. Дальше, детективам вдалось віднайти малу друкарню і мідяні плити в домі де Шмідт покавальцював А. Авмілэр.

Детективи дізнались, що Шмідт закопав голову Анни Авмілер на лоті 175-го стріту.

Дивно, що Шмідт думає боронитись „браком здорового розуму."

ВИНОВНИКА МОРДУ НА ІГУМЕНІ ЗЛОВЛЕНО.

Як доносять польські часописи, вдало ся дрогобецькій жандармериї дійти, що ігумена Коссака убив Немилович, братанок попередного ігумена. Немиловича арештовано ще з початком слідства, однак він виказав своє алібі і його випущено. Проте жандармерия пильно наглядала за ним в Дрогобичи, а в останних часах сконстатувала, що Немилович вже попадстаи і в дрогобицьких банках на ім'я своєї жінки, складав гроші. Переведена в його мешканю ревізия випала для него фатально, бо найдено богато предметів украдених в монастирі в часі похорону Коссака. Немиловича перевезено дня 12. с. м. до злочівської судової вязниці.

ДОВРИЙ ЗЛОДІЙ ДОБРЕ ОШУКАВ СЯ.

На сьвітовій виставі в бельгійськім місті Гандаві знаходила ся в окремій, грубим склом обрамованій вітрині, велика брила старого золота, на якій була виписана картка, подаюча вартість сеї золотої брили на 100 тисяч франків. Очевидно, що вітрина з золотом так великої вартости сейчас звернула пильну увагу всіх злодіїв, аж котромусь з них удало ся в тих днях зручним способом украсти сю брилу золота. Але яке велике і прикре мусіло бути розчароване злодія, коли довідав ся, що вкрадена ним брила золота не мав ніякої вартости, бо була тілько добре імітацією з позолочуваного цементу властної золотої брили, яка находить ся в добрім перехованю одного з бельгійських музеїв.

ПОЯВА СКАЖЕНОГО ВОВКА.

З Долинщини пишуть нам: Сонце загріло в наших горах. У всіх повила ся надія, що можна буде дещо з поля вратувати, аж тут нагло на нашій горі друге нещастє. На полонинах поміж Людвиківкою а Вишковом появив ся скажений вовк. Пастухи з гір візвали до помочи сільське населене. На сей поклик поспішили люди в більшій скількости в полонина. Ту представив ся їм страшний вид: двайцять штук скажених волів треба було сейчас вбити. 112 штук рогатої худоби творило одну збиту масу. Зараз на другий день по прибутю людий впав знов вовк між худобу. Люди рушили на ратунок і тоді вовк кинув ся на плечі Венцля Штекбавера з Людвиківки і на його плечах скаженого хижака убито. Штекбаверова вовк не завдав рани, бо він був в кожусі, котрий вовк зубами видер. Та з переполоху лежить Штекбавер тяжко хорий. З остатних 10 волів вже також убито, бо появили ся познаки скаженини. Разом вбито 30 штук, а остальні 102 штуки остають під обсервацією. Побиванї штуки є власностию Німців кольоністів громади Людвиківка (по їхньому Leopoldsdorf). [illegible] стю затрівожене, бо на полонинах з тепер до пять тисяч штук худоби. Люди проказують, що вовків крутять ся бавліч. Отсим то належало би зарядити облаву, тимчасом власти не роблять нічого.

БУДИНОК В УКРАЇНСЬКІМ СТИЛЮ.

Незабаром в Київі стане новий будинок в українськім стилі після проекту, який зробив п. Юрий Лукомський для художньої школи печати. Проект сей виставлено в друкарськім відділі на київській всеросийській виставі та представляє пробу дальшого розвитку кавної барокової архітектури, що з початком XVII. в. дуже добре прийняла ся була на українськім ґрунті, націоналізувала ся і стала своєю. В самому Київі є чимало взірців граданської барокової архітектури XVII — XVIII в. І між ними справдній шедевр — митрополитанський дім в стінах Софійської соборної території. Слідя сього дому є в новому проекті п. Лукомського, котрий всі головні маси свого проекту позичив саме звідти, але переробив їх приоздобив окремими архітектурними окрасами і орнаментами взятими з будинків Лаврських, Лубенських, з К Брацького манастиря, Миколаївського собору в Київі й др. Э тут звичайні для українського бароку фронтони, котрих поле прикрашено всякими оздобами, вікна обведені теж усякою скульптурною орнаментикою, голяндські накриття на даху й т. и. Загальний радісний настрій, який дає бароко, завше вимагає прикрас і ставлять архітектуру в звязи з иншими формами мистецтва. Проект Лукомського поки що перша проба дальшого оброблення старого, питомого українського барока і проба цілком удатна.

ДО ВП. ДОВЖНИКІВ.

Просить ся всіх тих читачів „Канадийця" котрі еще доси не заплатили за „Канадийця" або не відновили своєї передплати на другий рік, щоб они прислали свій довжок як найскорше. В противнім случаю будемо [illegible] ні задержати дальшу висилку „Канадийця".

„Канадиєць".

Виходить 1 і 15 кождого місяця.
АДРЕС:

Канадиець
THE CANADIAN
10336—96 ST. EDMONTON, ALTA.

Передплата на рік виносить . . . . . . $1.
Видає Спілка „Канадиець." Число Телеф. 6344.

Редакция приймає всякі оголошеня по умірковaній ціні; по близші інформациї пишіть до Редакциї.

Гроші можна посилати в реджістрованім листі, або через експрес, або на Money Order в карточку, котру дістанете на почті, бо від експрес-агента треба в листі післати до Редакциї, бо без тої карточки не дістанем гроший.

Містимо всякі дописи, що дотичуть ся до житя - бутя нашого народу в Канаді. Дописий з нападками на поодинокі особи не містимо—хибаб они мали загальне значінє.

ОЧИЩЕНИЙ КРОВІЮ ХРИСТА.

Один старець в Англії пійшов до льондонського шпиталя, щоби там дожити послідних днів свого житя. До него з часта заходила мала його внучка з відвідинами і читала уступи св. Письма, бо старець утратив був зір.

Одного дня коли она отворила першу голову послання ап. Йоана і дочитала до слів сего стиха, де є сказане: — І кров Ісуса Христа, Сина Його очищає нас од всякого гріха. —, старець підніс ся, перебив читане і спитав: Чи справді там оно є так написано? Дівчатко відповіло що так.

Перечитай мені ще раз ті слова, бо я ніколи ще їх не чув, сказав старець до своєї внучки.

Она ще раз перечитала: — Кров Ісуса Христа, Сина Його очищає нас од усякого гріха. —

Чи ти справді певна сего, що оно є там написало?

Так, я є певна сего дідуню.

То возьми мою руку і поклади мої пальці на сі слова нехай я намацаю їх, коли не годен їх побачити.

Мала дівчинка взяла сліпого старця за руку і поклала його костисті пальці на ті слова він сказав:

Тепер перечитай ще раз.

Солодким, мягким голосом она читала: — Кров Ісуса Христа, Сина Його очищає нас од усякого гріха.

Ти справді певна, що оно там є?

Так, я справді сего певна дідуню.

Тогді він сказав:

Коли би хтонебудь спитав ся я умер, то скажи, що я помер в надії і в вірови, що кров Ісуса Христа, Сина Його очищає нас од усякого гріха.

Тогді він опустив свою руку, схилив голову на подушку і спокійно віддав духа Тому, котрий очищає нас од усякого гріха.

Переклав з англійського
І. Ш.

ЩО ДУМАЄ ПАПА З ФРАНЦУЗАМИ ЗРОБИТИ З РУСИНІВ ГРЕКО—КАТОЛ. В КАНАДІ.

Недавно видав папа декрет за порадою Французів під заголовком De propaganda fide, де розводить ся широко про Русинів греко-католиків в Канаді. Ся французко-папска „пропаганда фіде" се наруга і обида з цілого греко-католицького обряду. Още за Терлецьких та Кунцевичів Рим признав рівність греко-кат. обряду на рівні з римо-католицьким і ся рівність була признана ще на соборі 1596 року. І та рівність була уважана віками аж до найновійших часів. Але коли унія не приносить Римови пожаданих успіхів починає Рим в старім краю за порадою Поляків а тут в Канаді за порадою Французів скорочувати права греко-кат. обряду тое унії. Обмежуване іде поволи але постепенно до цілковитого обмеженя, а властиво до цілковитого знищеня греко-кат. обряду а на його місци впровадити римо-кат. обряд - такий в нім в старім краю є „бранa полаця" а тут Французи.

Вже в пятнайцятім та 16 віці Рим задумав був зробити з Русинів вірних та твердих католиків, бо довідав ся що се народ щирий і боголюбивий. Одначе мимо всяких репресий на Українцях, щоб зробити їх католиками не вдалось йому сего доказати. Тоді Рим що робить: береь ся хитрощі і старає ся лише о унію, то є о мостом, по нім булоб Українців легче і успішнійше перевести в рим. се ярмо. Около 3 міліони Українців збаламучених єзуїтами далось затягнути в римскі сіти, але велика більшість бо поверх 30 міліонів спротивилась сему і лишилась тим чим була, значить лишилась „православними".

Затягнувши до унії тих 3 міліони Українців з Галичини, Рим був певний, що зробить їх сей час твердими католиками. Але образовані і чесні Українці, котрі зрозуміли римске багно спротивились сему і папскі заходи розбились на нівець. Рим побачив, що український народ в Галичині вже так далеко поступив в цивілізациї на перед, що Він вже цілковито не має охоти вертатись взад і закладати собі на шию ненавидженe і людскою кровію зкроплене папске ярмо. Папа покликує собі на поміч всі темряві сили, щоб таке з Українців в Галичині зробити католиками але і они нічого не помагають. Тоді папа іде з ними до Канади і думає хоть в Канаді з робити з них своїми рабами.

Тут знаходить він помічників Французів, які отже і так дивились скоса на Українців і на їх обряд.

— Папа насамперед віддає унiятів Українців під необмежену власть французьких епископів, щоб ті довiячили розпочате діло. Коли епископи не в силі були дівести сего папа дає їйм свого епископа, а коли побачив, що епископ самий не знає звідки взятись до діла, папа лише його на боці і самий рішаєсь на рабунок прав, які унія признавала Українцям греко-кат. обряду, і своїм декретом без відомости українського епископа видає декрет, який за одним замахом має з Униятів в Канаді зробити католиків. Права унії признавали священику греко-кат. обряду право женитися, що власне було одною з найбільших перепон щоб греко-кат. священство зробити католицьким. Щоб сеї головної перемкоди позбутись папа в своїм декреті виразно заявляє, що від тепер кождий питомець, який хоче бути греко-катол. священником в Канаді мусить зложити на руки епископа обітницю целібату, то значить що він не буде женитись.

В цілій Канаді Русини греко-кат. домагались і домагають ся жонатих священ., бо такі целібатники як Гури, Андруховичі Собурїни і прочі, то лише деморалізують молодіж. А родичі гарних доньок, суть всегда в страху о свою донечку коли она йде до сповіди до такого побожного целібатника. Всі греко-католики домагались жонатих священ. а тут як на кпини з їх просьби папа з Французами заборонює і то не лише жонатим прибувати сюда до Канади але навіть і вдівцям.

Ото Рим стараєсь ввертіти, права запоручені греко-кат. церкві декретами унії, та хоче ввести целібат. Отже між іншими говорить ся там:

1) щоби епископ дозволив всяких старань коло заснованя духовної семинарії, але поки се стане ся позволяє ся греко-кат. кандидатам на попів вступати до латинськиx духовних семинарій, АЛЕ ЛИШЕ ПІД УСЛІВОМ ЩО ЗЛОЖАТЬ НА РУКИ СВОГО ЕПИСКОПА ОБІТНИЦЮ ЦЕЛІБАТУ.

2) КОНҐРЕҐАЦІЯ ЗАБОРОНЯЄ ПРИЙМАТИ ДО КАНАДИ СЬВЯЩЕНИКІВ ЖОНАТИХ. А НАВІТЬ ВДІВЦІВ КОЛИ ВОНИ МАЮТЬ ДІТИ.

3. Конґ. забороняє міняти обряд без важних причин, але конґ. може на се позволити.

4. До вінча сьвященників обох обрядів, там можна вірним приймати причастіє після другого обряду.

5. ГР. КАТ. СЬВЯЩЕНИК МОЖЕ СЛУЖБУ БОЖУ ВІДПРАВЛЯТИ З ОПЛАТКОМ в латинській може на квашенім хлібі, заховуючи прочі постанови свого обряду.

6. Вмішаних подружах може жінка приняти обряд чоловіка, однак по смерти чоловіка може назад вернутись.

7. Вінчанє парох жениха.

(Дальше буде.)

ІСТОРІЯ І СУТЬ ПРОТЕСТАНТИЗМА.

(Продовжене.)

МОРАЛЬНИЙ УПАДОК ПАПСТВА ТА ДУХОВЕНЬСТВА.

Так отже зі зближенем ся часів реформациї, розпуста, неморальність і сьвітовість пап доходила вершка вінчути. Се правда, що деякі з поміж пап того часу були добрі люди, однак не ставало їм релігійного впливу на окружено; підчас коли папи в роді: Климентия VI. або Юлия II. зовсім не ріжнили ся від найгірших та найбільше здеморалізованих сьвіцких князів того часу. А коли щораз гірше давали ся чути голоси, що так дальше не повинно, не може бути, папство було раднее перешкодою всякій реформі, чим помочию.

Моральний і духовний-упадок папства потягнув за собою-упадок духовеньства. Релігійність духовеньства була на найнизшім степени. Старше духовеньство в своїм віпсуто зовсім не ріжнило ся від пап, нижші духовні уряди через перекупства висших духовних урядників щораз більше заповнили ся людьми темними і негідними, так що стан церкви, яко церкви Христової пістав незвичайно загрожений. Набожність загалу християньства, можна сказати, значно збільшила ся однак не була она підчинена духовеньству, котре майже зовсім відсьвіцило ся від сьвіцкого народа.

ЗРОДЖЕНЄ НАЦІОНАЛЬНОСТИ ОПОРОМ ПАПСТВУ.

Шіча коли папство і духовеньство через більше як два столітя до Реформациї деморалізувало ся, в західнім християнстві зайшли певні зміни, котрі утрудняли папству контролю над цілим цивілізованим сьвітом. Тим важним ворогом папства були уродини народного національного житя. Успіх середновічних пап полягав в великій мірі за тім, що папські заходи ніколи не стрічали ся з національним опором, она нігде не бачили почутя національної вдности.

Нова національність прийшла до житя найперше у Франциї. Три осібні королі, Людвик VI, Филип Август, і Людвик IX в XII і XIII століттю, поволи витворали почуте національної єдности в сей простий спосіб, що нарід почув спільність своїх інтересів яко Французи, а був ворожо настроєний до всіх чужинців, то є тих що мешкали поза французькою територією. Се нове почуте було так сильне, що Филип IV (1285—1314) оперши ся о него ставув до борбі з папою Боніфатием VIII, і приневолив саме папство під Климентом V. опустити своє старе гніздо і стати в великій мірі орудием в руках французької монархії. Слідуючі королі безвинно працювали над централізованим властю, а одним з найспосібнійших правдоподібно був король Франц I. котрого панованє припадає як раз на часи реформациї. (1515-1547.)

Подібний зріст національного почутя дає ся також замітити в Англії. Англійські королі маючи за собою ухвали парламенту, успішно побороювали всякі шкідливі Англії розпорядженя папскі, почавши вже від Едварда I. 1272—1307). Найзначнійшим було панованє Генриха VIII. (1509—1547) припадаюче на час реформациї, подібно як панованє Франца I.

Іспанія перейшла зовсім відмінні від попередних держав дорогу, хоча в ній зродило ся національне почуте. Почавши від 711 року, она повставала під властию Магомеданців, і вела з ними безустанні борби щоби визволити ся. Остаточно 1492 року послідне пристановище Маврів Ґранада дістало ся в руки Іспанців. Борби з Магомеданцями дали почин утвореню ся національної єдности, котра дійшла до розцьвіту за часів Фердинанда Араґоньского і Ісабелі Кастилійської. Відкрите нового сьвіта не тільки побільшило іспанські посілости, але також заповнило касу нечуваною скількостю золота. Не диво отже, що коли настала реформация, всіх очи були звернені на Іспанію, котра після смерти Фердинанда 1516 р. перейшла на його внука 16-літнього Кароля V. котрий вже посідав Нідерланди, а в кілька літ пізнійше зістав німецьким цісарем.

Італія представляє ся в тих часах зовсім відмінно від трох повисше вичислених держав. Нігде не було так великого маєтку, так високої культури, так розвиненої штуки, такого великого торговельного житя, як в північній части Італійського півострова. Одначе нігде не було більшого політичного розбиту і порожнечі, як якраз в Італії. З кінцем XV в. пять держав було в Італії, Мілан, Венеция, Флоренция, Церковна Держава і Неаполь, і всі ті держави були в вічній борбі з собою. Ті борби мали такий вплив на папство, що папа брав ділну участь в політиці, неначе сьвіцкий панувачий. Папа Александер VI бере велику участь в інтриґах політичних Італії в корисніть своєї родини. Папа Юлій II (1503—1513) яко полководець він своє військо до борби проти Перуґії і Болоньї. Дуже часто рішеня папів були наслідком політичних причин радше чим релігійних. Політичні причини спряли навіть розвоєви протестантизму, коли папа помагаючи Франциї, повалерела Кароля V від до політики і суперництво поодиноких держав Італії, станули на перешкоді витвореню ся Італійської національности.

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

РАТУЙМОСЬ З ЗАГЛАДУ.

Сьпіваєсь як: Rescue the Perishing.

1.) Ратуймось з заглади,
Як з умираня,
Видрім з могили гріха терпіня;
Заблучші теропчі,
Підніймо впавші,
Христа їм знаним, люблячого всіх.

Хор: Ратуймось з заглади, як з уміраня
Христос милостивий, Він нас спасе.

2.) Його зневажають,
А Він на них жде,
Жде Він на повірних, щоб їх обняти;
Дбать про них так щиро,
Дбать по батьківски,
Він їм простить, як они лиш увірять.

Хор: Ратуймось з заглади... і т. д.

3.) Як дні в людськім серцю,
Гнетене покус,
З яких ласка лише може звільнить;
Порушений серцем,
Повного любви,
Струна жураня знова зазвенить.

Хор: Ратуймось з заглади... і т. д.

4.) Ратуймось з заглади,
Се обовязок,
Сили до праці Бог нам наш дасть;
По вузкій дорозі,
Терпеливо йдім
Христос Спаситель всіх нагородить.

Хор: Ратуймось з заглади... і т. д.

ПЕРЕХІД ЧЕРЕЗ ЧЕРВОНЕ МОРЕ.

Золоті слова: — „І БУДЕ ТАК, ЩО ПЕРШ. НІЖ ВОНИ ДО МЕНЕ ПОКЛИКНУТЬ. Я ОЗВУ СЯ." — ІСАІЇ 65: 24.

26. І рече Господь Мойсейові: Простягни руку твою понад морем, і вернуть ся води на Египтян, й на колесниці його, й на комонника його.

27. І простяг Мойсей руку свою понад морем, і почало вертатись море раніщньою добою до своєї потуги. Египтії ж метушились назироти його, і скидав Господь Египтян в безодню морську.

28. І верталась вода, та й затопили колесниці, й комонника з усією потугою Фараоновою, що поховdала за нами в море.

29. Синове ж Ізраїлеві йшли по сусі, посеред моря, і води були їм греблею праворуч і ліворуч.

30. І вратував Господь у той день Ізраїля зрід потали Египтової, і вбачав Ізраїль Египтян мертвими на березі морському.

31. І вбачав Ізраїль диво велике, що сотворив Господь над Египтянами; і стали люде страхатись Господа, та й увірували Господеві й слузі його Мойсейові.

Нинішне Эвангеліє оповідає нам, що коли Ізраїльский нарід вийшов з Египту, тогді Господь Бог обявляв ся йому днем в хмарі а ночию в огнянім стовпі і провадив його где і куди мав іти. Замість провадити той нарід простою і коротшою дорогою, через филистинський край до Канаану, Господь Бог постановив провадити його прикрійшою, довшою і не знаною дорогою. Се Він чинив лишень для того, щоби їх поворот до Египту зробити неможливим.

Коли той нарід находив ся в степу коло Червоного Моря, тогді Фараон із всею египетською силою пустив ся з погонею за своїми невільниками, за Ізраїльским народом. Побачивши се Ізраїльтяни, почали плакати нарікати на Мойсея, кажучи: „Чи не те ж саме говорено тобі в Египті: Відчепись від нас, щоб нам пробувати в неволі в Египтія? Бо лучше нам бути в неволі, ніж поміряти в степу." В тім Мойсей почав заспокоювати їх, кажучи: „Не лякайтесь і стійте, так і побачите ратунок Господень, що сотворить нам Господь сьогодні. Бо Египтія, що сьогодні бачите, не бачити мете во віки!" Відтак Божа присутність, що провадила Ізраїля, станула між Ізраїльским народом а Египетським військом. Для Ізраїлтян та присутність Божа була сьвітлом, але для Египтян була страшною темрявою.

Коли се стало ся, тогді Мойсей на розказ Божий простяг руку свою на море, і оно роздiлило ся на дві части так, що всі Ізраїльтяни із всім що мали перейшли дном морським якби по сухій землі. Вачивши се Фараон пустив ся в погоню за Ізраїльом через дно морське. Коли Мойсей бачив, що Фараон зі всім військом і зі всіма колесницями своїми находить ся в прогалині морській, тогді знову простяг свою руку над море і оно вийшло ся назад в свое міце і затопило Египтія і все військо його.

З тої історії ми бачимо, що сильна рука Всевишнього Бога хоронить і спасає тих, котрі служать Йому і кличуть Його на поміч, але нищить і карає тих, котрі противлять ся Йому.

Колись легко було Ізраїлеви вийти до Египту, але тепер було дуже тяжко вийти з него. І есліб не прибула йому Божа благодать на поміч, то напевно був би зістав в египетській неволі раз на все. Так оно дія ся і з нами. Оно легко в впасти до гріха, але опісля дуже тяжко вийти або видобути ся з него.

Порівнавши ту історію до нашого житя, то Египет представляє нам гріхи всілякого рода. Червоне море представляє нам всілякі трудности і перешкоди, котрі не позволяють людям видобути ся з під ярма гріха. Військo египетське представляє всякі покуси, що нападають на чоловіка, котрий хоче видобути ся з гріховної неволі. А ангел Божий, що провадив Ізраїля в виді огняного стовпа або чорної хмари, се є благодать Всевишнього Бога для тих, котрі видобувають ся із свого гріховного житя.

Як Ізраїльскому народови легко було дістати ся до Египту, так оно є і кождому чоловікови легко впасти до гріха, але опісля дуже тяжко видобути ся з него. А се дія ся через те, що на дорозі такого чоловіка находить ся много ріжних перешкод і покус, котрі не то, що не позвалають йому вийти з гріха, але ще втягають або провадять до гіршого.

Кождий гріх має в собі притягаючу або ляжаючу силу. Він всегда представляє ся чоловікови мов мав бути йому на користь, але в кінци веде його до найгіршого нещастя.

Отже ж если хочемо, щоби ми не дістали ся до неволі гріха, то утікаймо від нього ще більше ніж від огню, отруї або смерти. Молім нашого Спасителя, щоб дав нам сили стеречись від него, щоб не попасти в гріх, а коли ми попали просім Його щоб поміг видобутись з гріха неволі.

НАУКА

ЯК З ДЕРЕВА ПОВСТАЄ ҐАЗЕТА?

Директор одної фабрики паперу в Англії хотів пересьвідчати ся, кілько треба годин, щоби ростуче дерево переміняти на папір, видрукований газетою. В тій ціли сказав одного дня о 7 годині 35 мінут рано стяти в лісі три дерева, які обдерто з кори і занесено сейчас до фабрики, що виробляє з деревної маси папір. Фабрикація паперу була така скора, що вже о 9 годині 34 мінут рано з фабрики вийшов перший звій паперу, який самоходом перевезено до найблизшого місточка і віддано друкарні газети. О годині 11 рано продавано вже на улиці газету, на папері, що був зроблений з дерев, на яких ще того самого ранка сьпівали птахи. До зладженя Газети з дерева треба було 3 години 25 мінут.

НАЙБІЛЬШЕ ЗВІРЯ НА СЬВІТІ.

В державі Вайомінґ, в Злучених Державах відкрито минулого року в скальнім покладах кістки найбільшого звіря, який жив колибудь на землі. Був то т. зв. бронтозаврус, се є рід гадини, що вже не існує на сьвіті. Слово „бронтозаврус" зложене є з двох виразів: „бронте" значить грім і „саурус" значить ящірка. Коли вона посувалась, гуділо йшла по землі, то ся послідна трясла ся, а голос її розносив ся на кілька миль довкола; була вона 27 і пів метра довга, а важила десь 108,000 фунтів. Тягар її скаменілого кістяка виносить ще тепер 36,000 фунтів. Один чоловік не може підвести її найменшої кісточки. В її тулові могло би поміститись цілком вигідно 40 осіб. Коли сей звір станув на двох лапах, тоді його височина виносила 19 і пів метра.

ЯК ГЛУБОКО МОЖЕ ЧОЛОВІК ДОКОПАТИСЬ ДО НУТРА ЗЕМЛІ?

Між гірниками є загальне таке переконаня, що для людської праці полишаєть ся ще величезне поле ділання у нутрі землі.

Перевірчене землі на 3 кільометра в глубину (до осередка землі є 6,378 кільометрів) не уважаєть ся річю неможливою, а увесь труд накористання тих глубин полягав би на винайденю средств до видобутя на поверхню землі з так значної глубини укритих там дорогоцінних металів.

При докладнім розглянению сеї справи, прийдемо одначе до переконаня, що віра в можливість дістати ся до таких глубин, є неможливе, а се тому, що чоловік не міг би перенести там ані одного тисненя воздуху, ані значно високої температури. Можна як найдокладнійше обчислити условія, серед яких прийшло би ся працювати в глубині 3,000 метрів над поверхнею землі. Наколи певна маса воздуха посідає на поверхні землі температуру 15 процент, то в глубоі 3,000 метрів наслідком самого тягару воздуху температура підвесла би ся до 33 процент. Тут дочислити ще належить ділане власного тепла земної кулі.

Досліди, які дотепер роблено на просторі одного кільометра показали, що температура зростає о 1 процент на кожді 23 метрів. В той спосіб, коли б ся пропорція стало удержала ся в глубині 3,000 метрів під поверхнею землі виносила би температура 105 процент, а такого саме горяча мідо людий не витримав би.

ЯК ЛЮДИ ЛІТАЮТЬ?

Бальони.

Бальоном називаємо кулю, зроблену з якої небудь матерії і наповнену якимось легким газом. Такий бальон є лекший від воздуха, отже він буде все підносити ся в гору. Коли до бальона причіпити якийсь тягар, то бальон підносе і той тягар. Чим більший бальон, тим більший тягар може він підняти: отже колиб зробити дуже великий бальон, то він міг би підносити в гору навіть людий.

Перші бальони наповнювали люди огрітим воздухом. Вони бачили, що дим з огню підносить ся в гору, і їм здавало ся, що коли би той дим загорнути в мішок, то мішок полетів би разом з димом в гору. В тій ціли зробили два Французи, брати Степан і Осип Монгольфіє, 1783 року, паперовий мішок і підкладали під нього огонь, так щоби дим з огню йшов у мішок. По кількох мінутах огріваня бальон справді підніс ся в гору, але вітер дунув огнем на папір і бальон згорів.

Брати Монгольфіє працювали далі безупинно над уліпшенєм свого винаходу. Вони брали полотняний бальон, котрий покривали різними товщами так, щоби не перепускало воздуху, а до бальону причіпляли лодку, плетену з прутя. Лодка була зачіплена так, що на бальон накидали сітку з сильних шнурів, а до сітки привязували лодку. До лодки забрали зразу звірят, а коли ті вернули на землю без шкоди, переконали ся, що й люди можуть літати бальонами.

Дня 21 падолиста 1783 року їздили понад містом Парижем перші воздухоплавці, два Французи, Пілатр де Розіє і Маркі Дарлян. Від того часу начали люди що раз частійше сідати до бальонів, і хоч не один зломав карк підчас такої подорожі, то се не відстрашувало нікого від дальших проб. Бальони наповнювано зразу все воздухом, який огрівали під сподом.

Але по якімось часі, десь в рік по винаходї першого бальону почали уживати до наповнюваня бальонів легенького газу, водню. Водень є, як ми сказали, 14 разів лекший від воздуху, отже та сама скількість водня в бальоні піднесе 14 разів більший тягар, ніж огрітий воздух. Але за те водень є небезпечнійший о стільки що дуже легко вибухає, коли тільки зблизить ся до огню. Нераз трафляло ся таке, що блискавка запалила водень в бальоні, і бальон падав з нечуваною скорістю в долину. Щасте було, коли бальон впав у море, бо тогді могли люди бодай виратувати ся; але коли така пригода стала ся над твердою землею, то сьмілих воздухоплавців ждала неминуча смерть.

Такий бальон, пущений зі шнурів, які його держали, у воздух, ставав іграшкою вітрів. Вони кидали ним на всі сторони і занесли часом у без вісти. Тому то люди все продумували над тим, як би то можна кермувати бальоном так безпечно, як на приклад кораблем на воді. Добрий пароход не боїть ся ніякої бурі; хоч би як скаженіли вітри, він поре своїм передом морські хвилі і зовсім безпечно доїзджає до ціли.

Кермоване бальона.

Та кермоване бальоном не є так легке як судном. Човен пливе у воді; коли хочемо надати йому инший напрям, уживаємо до того весла. Коли поремо веслом воду, то частинки води розсувають ся, але се діють ся поволи і тимчасом човен посуваєть ся в противнім напрямі.

Воздух є 75 разів рідший від води, отже його частинки розсувають ся далеко скорше. Тому коли би ми уживали до бальону такої керми як до човна, то керма рушалаб ся по воздусі а бальон не змінив би свого напряму ні крихітки. Отже треба уживати инакших способів до кермованя бальону.

ОПОВІДАНЯ.

КАВКАЗЬКІ ЗАБОБОНИ.

На схід від Чорного (Руського) Моря є горестий край Кавказ; гори тут височенні, про них сьпівав нам Шевченко: „...слава і вам гори кригою закуті"... Кавказ належить тепер до російського царства; але довго Москалі здобували його. Найзавзятійше боронили ся відбивали ся відважні Черкеси. До них то кликав Шевченко в свої поемі „Кавказ": — „Борітеся — поборете. Вам Бог помагає, за вас воля, за вас сила і правда сьвятая!" — Про тамошних мешканців, ось що доносять часописі; В новобаязетськім окрузі лютувала велика спека. Перестрашені люди шукають всяких способів. (забобонів) або „умилостивити" пророка Ілию: купають осів в річці, орють дно річки запряженими в плуг вдовами, і такими иншими „мольбами". Коли се не помагає, понімає народ молити ся та уряджувати урочисті подорожі. Приносять з сельського монастиря стародавні сьвятощі „Супр-Ніши" і обходять з ними поля, а притім приносять жертви. В 1908 році зібрали були на жертви 1,500 карбованців, в сего року більше як дві тисячі. В день принесеня жертви перед сьвятинею, „сьвятого" Овсеса ріжуть (заколюють) сотки баранів, таліт і коров; рак, масло та хліб привозять караванами з Еривану та других міст. До 12 годин страва — „шилоплов" — буває готова, нарід йдіє ся і розходить ся по домах, сподіваючись дощу.

ЯК БОБИК „ФРИЧИВ" ЗАЯЦІВ.

(Стрілецька Гумореска.)

В селі Праліських жив собі чоловік, Семен Пиляпко, якого прозивали Бобиком, мабуть ізза его малого росту. З діда прадіда славив ся Бобиків рід тим, що всі члени сеї родини мужеского пола були славними стрільцями. В слідє своїх предків вступив і Бобик, але доля йому не поталановила, бо при першій оленнці, прилапав жандарм на горячім вчинку.

Відбувши шістьмісячну вязничу кару і позбувшись своєї, від батьків, „одідиченої дубельтівки", зложив Бобик перед жінкою сьвяточний обіт, що з рушницею его вже ніхто більше не дійде побачить. Сего приречень додержав.

Минуло кілька років. Він справді вже не стріляв, але знайшов иньший, меньше небезпечний спосіб, який позволяв йому від часу до часу поскормити ся дичиною. Іменно впав Бобик на думку, чи не вдалоб ся ловити заяців в сильця. Проба вдала ся, і Бобик управляв ся в сім спорті.

Була зима. Тріскучі морози і великі сніги, що утруднювали заяцям живитись у звичайний спосіб, заганяли їх в людські осели і там вони обгризали кору і молоді пасемки овочевих дерев, і обскубували стоги зі сіном і конюшиною. А що в Бобиковім огороді, обложенім височеньким плотом, було чимало молодих деревець, згідні прожинні храбусту, а надто ще й стіжок конюшини, то річ зрозуміла, що заяці такої оказиї не могли ігнорувати. Бобик, щоб улекшити заяцям доступ до огорода, пробив зі сторони ліса відповідну діру, крізь яку заяці надобно забігали.

Призначивши заяців на „стежку", поставив Бобик на дірі сильце, а, щоб его ніхто на сім спорті не подлавив, він сполучив сильце із довгим тоненьким дротом, який — мов телефон йшов аж до хати, а в хаті получив він дріт із маленьким дзвінком. І коли тільки злапав ся заяць на сильце є гість. Сей апарат нарядкував Бобик по вечера, а досьвіта его здоймав.

Але злі люди не сплять: не минуло й двох тижнів, жандармерия вже дізналась, у який спосіб ловить Бобик заяців.

Одного вечера Бобик нарядивши сильце, і повечерявши, саме брав ся набивати люльку тютюном як заскрепіли двері, і до хати вступив жандарм.

„Добрий вечер!"

„Дай Боже здоровля" процідив Бобик пророкуючи щось поганого.

„Ех, але то мороз", мовить жандарм — "цілу днину валялив ся сими вашими вертепами, що міг своїх не чую. Я гадаю, що ви не прогніваєтесь на мене, як я троха погрію ся в вас і дещо перекушу."

„Просимо просимо пане вахмайстер, ото файно, та як в таку студень не погріти чоловіка", — відповів Бобик, — просимо дуже файно сідати...-Ану стара... може пан вахмайстер би ся напили трохи молока горячого, або може...

„Дякую, дякую, в мене є своя вечера.

Бобик сидів на припічку, курив люльку і поглядав то на жандарма то на дзвіночок, що висів коло мисника.

Жандарм повечеряв, скрутив собі цигарку, закурив ei. Між ним і Бобиком почалась довга нудна розмова: про дорожнечу паші, про свиньску заразу. Минула добра година, але жандарма не забираєсь з хати і Бобик став тривожитись. — А як чорт вплав саме тепер в сильце заяця? Аж тут два ся чути хрипливий звук дзвіночка. Жандарм усьміхнув ся, схопив ся на рівні ноги і запитав злобно-допитливим голосом:

„А се що, пане Пилипку? —

На Бобику не видно було найменьшого змішаня. Він й собі усьміхнув ся і здоймаючи з жердки ремінець, відповів спокійно:

„Прошу, ходіть зо мноя, то мете видіти."

Оба вийшли. Бобик ступав наперед і провадив вахмайстра просто до діри в плоті. В сильци був заяць і кидав ся, мов несамотний. Бобик прискочив до заяця, взяв его межи коліна, розвязав сильце, схопив міцно лівою рукою зверха за шию, підніс до гори, і коли заяць з цілої сили виправ ріжні фіґури в повітрю, Бобик дражив его ременем по хребті і спині і приговорював:

„Отак, небоже, гризеш ти мені деревця, гризу я тебе ременем, їш ти мені травочку, лупю я тебе за то в шкіру. А май мені?" — і вдаривши ще кілька разів заяця ременем, випустив его по всій свойбодних з руки. Заяць шиурнув, мов несамовитий в ліс.

Жандарм стояв, як дурень на весілю.

„Отак я пане" — мовив Бобик — „бідую з сими заяцями; їдя мені травку, гризут деревину і не мом си обігнати. І тому я їх так „фричу." Аа на документ вам кажу, що вже більше не прийде... Ну, тепер виділисте, нашо в мене такий спосіб? А знаєте нашо дзвінок? Абих зараз вухв, що си їмив, бо ще си година пубайка задушить, а мені треба вітак протоколів та арештів!? Вважайте! Пане жандарм.

Жандарм сплюнув, вийшов з подвіря і не сказавши й „добра ніч", пішов далі.

І. К.

ГОСПОДАРСТВО.

АЛЬКОГОЛІЗМ СЕРЕД ШКОЛЯРІВ.

Саратівська земська повітова управа в Росії організувала анкету серед учнів земських шкіл про алькоголізм.

Листи з запитанями розіслано було в 15 великих шкіл. Відповіди дали 1,269 хлопчиків і 660 дівчаток.

Це 15 відсотків всіх учнів в повіті. З сього числа 79 відсотків хлопчиків і 48 з половиною відс. дівчаток пили горілку або пиво. Деякі діти почали пити з пяти літ, — таких було 2,89 відсотки. 502 школярі одповіли, що пили горілку на весілю, 173 на сьвятах церковних, 117 в сьвята взагалі, потім йдуть: гостини, хрестини і т. и. 165 хлопчиків і 44 дівчинки пили самі, 442 хлопчиків і 109 дівчаток частували родичі; 90 хлопчиків і 32 дівчаток товариші. До пяна напивали ся 269 хлопчиків і 35 дівчаток. Тепер пють і бувають пяні 65 хлопчиків і 5 дівчаток.

ЩО РОБИТИ ЯК ДІТИ ХОРУЮТЬ НА ОЧИ?

Коли у дітей напухають повіки і очи не могуть зносити сьвітла, треба сейчас взяти ся до лічення. Найперше треба покликати лікаря, щоби розслідив хоробу і порадив, що треба робити. Доки-ж о лікаря трудно, треба купити в аптеці борного квасу (по англійски: boracic acid). Взяти того порошку повну ложечку від чаю і розпустити в горнятку кипячої води. По вистудженю, треба вмити нею очи так часто, як часто они засхають. Найперше треба обмити око довкруги, щоби було чисте, а опісля відняти повіку і закропити кілька кропель в саме око. Коло дітей, хорих на очи, треба ходити дуже часто; рушник не треба тримати разом з иншими дітьми, щоби хороба не перенеслась.

Рівнож треба уважати на те, щоби сьвітло не падало на очи хорим дітям, а особливо коли они сплять.

ПРАВО ГОРОЖАНЬСТВА ДЛЯ КАНАДИЙЦІВ.

До тепер горожани Канади не мали голосу в управі та загалом в жадній справі, які дотичать британської імперії загалом до тепер британська імперія (Англія) не давала запоруки, які обороняли канадийських горожан перед переслідуванем або насильством в прочих державах. Канадийські горожанські папери не давали запоруки легальности канадийським горожанам в прочих державах.

Тепер власне прийшло до угоди між Канадою а правительством Старої Англії, після якої горожани канадийські будуть могли користуватись такими самими правами, як ними користують ся горожани британські, сеж то мешканці Англії.

Щоби однак стати горожанином британським, треба побіч горожанських паперів канадийських, які можна дістати по трох літах по прибутю до Канади — набути ще крім того горожанські папери британські, які можна буде дістати пять літ по прибутю, значить ся два літа пізнійше, по отриманю горожанських паперів канадийських.

Ся угода чекає еще потвердженя від канадийської та англійської палати послів. Після сього потвердженя ся угода увійде в житє і канадийські горожани будуть мати право користуватись подібними правами, як ними користують ся горожани британські, та стануть не поміряним а дійсними горожанами цілої британської імперії.

ЯК ТУЧИТИ КУРИ.

Де є попит за курячим мясом та де за него так добре платять, що покриють ся кошти корменя і дещо звиху лишить ся, там годівельник повинен занятись ся тученєм курий. Кури можна тучити в ріжнім вікі і в ріжний спосіб. Можна вже почати тучити курята, що мають по 10 недїль а можна і такі півники та курочки, що їм вже минуло по чотири або по пять місяців. Деколи тучить ся також старші кури, однак лиш такі, що мають рік, або найбільше півтора року.

Коли тучимо молоді курятка, то до десяти недїль кормимо як звичайні куряток. До сего часу курята бігають свобідно по дворі та уживають руху до волі. На десятім тижни переганяємо курята до відповідного курника. Курник сей не повинен бути широкий, тільки так уладжений, щоби в нім було трохи темно. В сім курнику пробувати-муть курята через дві неділі. За корм служить їм каша гречана, пшоняна, ячмінна або вівсяна, варена на солодкім молоці, та мішана з відпадками мяса, або з пареною мучкою мясною. За пійло служить молоко розведене з водою. Щоб курята добре корм травили дає ся їм до заменки дещо вугля або дрібного піску. По двох недїлях курята вже утучені і важать 1 до 1½ пів кільограма. До сего рода тученя уживає ся лиш курят, що походять від рас легких. Раси легкі, як відомо, скоро ростуть та вбирають ся в піра, а до тученя надають ся лиш такі курятка, що вже бодай трохи поросли пірем.

Старші півники та курочки, що їм вже минуло по чотири або по пять місяців, можна тучити в окремих клітках або таки разом. Хто хотів би тучити кури в клітках, мусівби сих кліток наробити тільки, кілько курий призначує до тученя. Крім сего в клітках треба удержати дуже велику чистоту. Клітки такі робить ся з дощинок. Лиш передна стінка зроблена з щеблів. Щеблі сі треба так уладити, щоби їх можна коли треба виймати та впускати курку, призначену до тученя. Стінку, на котрій курка сидить не робить ся з дощинок а лиш з лат рідко поприбиваних, так, щоб по між них міг випадати кал. Клітки такі треба би уставляти досить високо.

Як бачимо, тученє в клітках вимагає більшого заходу, бо кождому штуку треба окремо обходити та доглянути. Лучше вже тучити проте кури на тіснім подвірю або в місци вузко огороженім. Тученє не треває також довше як дві неділі. Тучить ся кури, 4 або 5 місячні осипкою ячмінною, вівсяною, мішаною по половині з кукурудзяною мукою і заробленою солодким молоком. Для лучшого апетиту дає ся курям змоченою водою зерна. До такого тученя надають ся лиш молоді рас великих, от приміром молоді Брама, Орпінґтони, Фаверолі, Сусекс, Вайандоти або і инші. Крім сего можна уживати до тученя рівнородних мішанців, річних або півторарічних курок, однак не таких що пірять ся. Колиб ми тучили курку, що починає пірити ся, то корм сей йшов би на витворене пір. Дво і трe літні кури не надають ся до тученя, бо мясо їх тверде та ликовате.

Можна ще тучити кури в сей спосіб, що до корита насипає ся зерна, особливо проса. Кури їдять проса тільки, кілько хотять а їду попихають водою. Тученє се не повинно також довше тревати як дві неділі, бо опісля кури худнуть. За границею особливо у Франциї та Німеччині, по великих годівельнях тучать годівельники дріб в окремих тучарнях, нераз при помочи відповідних машин. Дріб тучить ся там не лиш літом а також і зимою. Тучарні, де тучать ся курята, огрівають ся [illegible] печами.

ГРІШНИЦЯ.

Девятнайцять літна дівчина Флора С. служила у одного до-а в Пассаїк і пішла до пивниці де горів пец, що огрівав хату, там породила живе дитя і кинула його у пец щоби згоріло. Але заки она опорала ся з тою роботою, прибігли за нею діти до пивниці і почули плач дитини. Они дали знати докторови, а той покликав поліцию котра забрала ся сею грішницею.

Т.Г.

ХОЛЕРА В ГАЛИЧИНІ.

В Лавочнім стверджено два случаї холери. Повітовий фізик сконстатував урядово два случаї азійської холери в місцевости Опорець, віддаленій від Лавочного о 2 кільометри. Крім того в селі Лавочне помер якийсь-якийсь мущина серед проявів холери. Прибула тут санітарна комісія зі Львова. Холеру занесено з Угорщини, де вона ширить ся вже „галицького граду". В сусідстві Лавочного у Волочі занедужало досі холеру 12 осіб, з чого 5 померло, в Кісполіві занедужало 15, вмерло 5. Сконстатовано також случаї холери в місцевостях Пуго, Пайго Верґесент Мікльош.

ВОВКИ В ГАЛИЧИНІ.

З кількох повітів східної Галичини доносять про появу вовків. І так коло Яремча вибрав ся до ліса над потічком Жонкою лісовий сторожник Андрій Лис, щоби оглянути, як заповідають ся рижовиша оленів. Нечайно появив ся перед ним олень, а за ним гнав ся величезний вовк. Доміт хапів був так великий, що стражник сподівав ся дива. З віддалення 100 кроків прицілив ся стражник до вовка і положив його трупом на місци. Той вовк дав ся добре в знаки околичним мешканцям. Що дня нападав на вівці, а навіть вдирав ся до сільських хат. Він незвичайно великий, бо мав аж 90 цм. довготи, коли звичайно вовки доростають найбільше до 72 цм. І Людвіцці, долинського повіту, розіграла ся [illegible] пастухів з вовчицею, [illegible] нападали все на худобу. Минулої пятниці кинула ся вона на людей і дуже їх покалічила, та на щасте прибігли инші люди і вбили вовчицю буками.

ЛЮДСЬКА ТЕМНОТА.

Одна варшавська часопись доносить таке: Під Ленчицою (в російській Польщі) мешкає знахар, до котрого приходить хорі не тільки з Польського Королівства, але й з заграниці. Денно зголошує ся до него нераз і до сто осіб. Хто хоче до него доступити, мусить мати фляшку горівки або иншого „питя". Лікарські огляди начинають ся від пятниці, а лічить той „славний дохтор" мастями і при помочи чорта, — як яка слабість... Вперед був сей знахар форналем а тепер зробив через людську глупоту маєток, мешкає в гарній хаті, а до писаня „чудотворних реціпок" (рецепт себто лікарських записок) тримає писаря. І в нас (понайбільше на Гуцульщині) є ще богато „примівників", та всяких инших „дохторів" і знахарок, які обильно користають із нерозумних і забобонних „христіян". Час вже залишити пусті „примівки" та „заклинаня" і „пілсипки".

СПРАВА АДРІЯНОПОЛЯ.

Болгари конечно хотять задержати Адріянополь.

Мирові переговори між Туреччиною в Болгарією, що дотичать заключеня мира між обома державами, не можуть бути остаточно покінчені, понаяк розходить ся о найважнійшу точку себто о Адріянополь. Хто знає навіть, чи через те дійде загалі до порозуміня.

Болгари стоять уперто при лондонськім договорі, який їм признав повну власть над Адріянополем. Туреччина знов обстоює при сім, що нова війна яка велась між Туреччиною а Болгарами, знесла постанови договору, та що Турки добули собі Адріянополь силою. Після сего Адріянополь має остати при Туреччині. Болгари, на яких натискають инші держави, жадають все иншої нагороди та кажуть що також не відступлять від сего. Переговори мають покінчитись на слідуючий тиждень, але який оборот возьме ціла справа, поки що не знати.

З БАЛКАНСЬКОГО КІТЛА.

Як відомо, конференція амбасадорів в Лондоні, яка закінчила першу війну на Балкані, порішила на жадане Австрії утворити з надморського краю, на полудне від міста Скутарі аж до грецької провінції Епіру, самостійну альбанську державу. Між Сербами і Альбанцями від давного часу була ненависть тому, що Серби не узнають народної окремішности Альбанців, та хотіли би загорнути Альбанію під свою власть. Ненависть між Сербами і Альбанцями заострилась підчас послідної війни еще більше так, що Альбанці, як доносять послідні телеграфічні відомости, заміряють великою силою вдерти на сербську територію та увільнити від сербського панованя деякі альбанські повіти, що після одобреного великими державами поділу припали Сербії.

Здаєть ся, що також управлене альбанської справи на Балкані доволі еще буде коштувати клопотів европейських дипльоматів.

ЗАБАВА ЗІ СМЕРТІЮ.

Француз Pegoud доказує про чудес своєю воздушною машиною. Минувшого четверга по верх 5000 людий дивились на його штуки у воздусі недалеко Льондону Англії. Летить він просто в гору, просто на діл, до гори ногами і загалі всякі неможливі до сего часу рухи. Вертикально він потрафить летом виписати букву „8". Послідного разу вивісивсь до висоти 3000 стіп, звернув нагло коміть головою на діл. Люди з переляку позаплющували очи, щоб не бачити страшної катастрофи. Та Пеґот лише летів стрімголов кільки стіп, а потому завернув знов на сєсну поземно. Вертикально потрафив він навіть зробити колесо. Даль ще спускав ся і підносив ся стрілою і поволи стрімголов і звичайною позицією, то знов боком. Перед машини підніс просто в гору, а хвіст в долину. Може спустити ся своєю машиною кілько схоче і може піднести ся, може задержати в якій позиції схоче. Словом, Пеґот опанував воздух ліпше як птах.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ПОХОРОН.

На самій швайцарській границі лежить мале німецьке місточко, яке має великий, гарний цвинтар, де могуть бути на жадане родини і за певною оплатою поховані також небіщики з доокoличних сіл, які лежать вже на швайцарській стороні. Звернуло се увагу німецької граничної сторожі, що від довшого часу чомусь дуже часто переходять швайцарські похорони через німецьку границю. Отже коли одного разу знова швайцарський похорон, при великій участи похоронних гостий, з сумними співами, поважно переступав німецьку границю цлові німецькі урядники задержали цілий похід і зробили ревізію. В домовині знайшли замість небіщика кілька сотнарів сахарини, продукту, на який в Німеччині є наложене велике цло, а і кишенях кождого з учасників похорону знайдено велику скількість товарів, підлягаючих в Німеччині цловій оплаті.

Замість на цвинтар відведено всіх учасників сего незвичайного похорону — до вязниці.

ПОМИСЛОВИЙ ЦАР.

Недавно казав російський цар доставити до своєї палати для розглянення образи визначних російських малярів, які то образи призначені були на виставу російської штуки в Петербурзі. Найбільше припав цареви до вподоби образ, що представляв покинену коханком дівчину з дитиною на руках. Закупивши сей образ для себе, запросив цар кількох міністрів і прокуратора синоду до свого кабінету, щоби показати їм образ. Всі, розуміє ся, вихвалюючи добрий смак царя. Лише прокуратор синоду Саблер стояв мовчки захмарений. Запитаний царем о гадку про образ, Саблер відповів: „Ваше Величество, я чоловік старий і отвертий. Гадаю, що сей образ неморальний. Бо кого він представляє?... утриманку, покинену, зроджену в неслюбім подружю. Такий поганий образ не повинен бути тут, де є вже дорослі дочки." Цар задумав. „Я найшов спосіб — сказав по хвили, а всім присутним наче камінь впав з серця — скажу приліпити маляра, нехай на пальци сеї дівчини намалює слюбну обручку." Присутні приплеснули „помисловому" цареви.

УБИТИЙ В ДОРОЗІ ДО РІДНОГО КРАЮ.

Володимир Печерський молодий учитель і різбар, що прибув до Америки 1907 р. в послідних часах перебував в Йонкерс, Н. Й. зістав замордований недалеко Берлина і обрабований, почім його тіло зістало кинене в недалеке озеро. Покійний їхав до Галичини Бременським кораблем „Кайзер Вилгельм дер Ґросе". В Берлині він почав правдоподібно та оглядав місто і оплатив і тут найшов смерть. Можлива річ, що замордував його хтось, що товаришував з ним в дорозі до краю, і надіяв ся найти в него як в „Американця" гроші, а можливе і таке, що убив його хтось з берлинських розбишаків. Що се імено: В. Печерський довідалась поліція з його паспорту. Оглядини тіла виказали такі рани на голові, обірване одного уха та рану постріловy в правім виску. На березі озера найдено пірвений пас і деякі гроші, які убийники лишили правдоподібно на се, аби ввести в блуд поліцію. Покійний був чоловік молодий. Він був лагідної вдачі, приємний і тішив ся симпатією усіх хто його лише знав. Земля йому пером.

ЦІСАР НА КІНЕТОФОНІЧНІМ ПРЕДСТАВЛЕНЮ.

Цісар був дня 19. м. м. в театрі в Ішлі на кінетофонічнім представленю. Пять хвиль перед 4-тою годиною заїхав цісар отвертим повозом перед театр. Заступник фірми Пате Фрер одержав позволене зняти поїздку цісаря. Заступник Едісона Граф представив ся цісареви. Цісар розпитував його докладно про найновіший винахід Едісона. Почалось представлене. Цісар дивив ся крізь льорнетку а навіть вставав підчас образу, щоби бачити, де уміщено апарат. Цісар по представленю зажадав кілька хвиль, а навіть казав спитати чи не можливе нове представлене. Директор Ґраф хотів дати ще один образ „Веселий коваль", але він не був приготований. Тому представлене мусіло скінчити ся. Цісар подякував директорови і додав: „Се було чудове". Потім подякував заступникови Едісона: „Дякую за се дуже цікаве представлене, воно цілком згідне з житєм. Се чудова річ." Директор Граф відповів, що тішить ся, що представлене так подобало ся цісареви, тому просить о позволене донести се кабльовою телеграмою Едісонови. Цісар відповів: „Скажіть, що ґратулюю пану Едісонови і дякую йому за незвичайне вдоволене, якого я тут зазнав." Коли директор запримітив, що старати муть ся удосконалити ще винахід, цісар відповів: „Ні, він тепер уже величавий!"

В КАТОЛИЦКІМ МОНАСТИРИ.

Католицкі монастирі суть окружені мурами і доступ до них мають лише монахи і попи більше ніхто. А що там діє ся поза тими мурами, світскі люди не знають. Але від часу до часу продре ся через монастирські мури якась вістка, що наповнює людий жахом і обридженем. Ось [illegible] вістка, яка продерла ся через монастирські мури Домініканських сестриць монахинь в Кемден Н. Дж. В Кемден, Н. Дж. при Гелдон аве. є жіночий монастир Домініканських сестриць. З того монастиря тими днями втекла монахиня видрапавши ся на високий паркан, з котрого упала на другий бік, тяжко потовкши ся. Коли прохожі люди знайшли єї непритомну занесли єї до сусідної хати і дали поміч. Она тоді сказала: Я [illegible] утечи, щоби уратувати жите моєї ще ненародженої дитини. Около вісім місяців тому кількох [illegible] з сусідства прийшло відвідати наш монастир і мали ту гарну забаву. Я не була ще досить довго в монастири, і не знала ще добре монастирських звичаїв і обичаїв. Коли ті попи добре собі підохотили, почали собі жартувати з монахинями, а потім трох з них сказало мені обвести їх по монастири. Нічого не підозріваючи, я повела їх на гору. Коли ми переходили коло комнати де було ліжко, звязали, заткали уста, і завязали очи. Я не знаю котрий з них є батьком моєї ненародженої дитини. Після того я довідалась, що такі річи дуже часто трафляють ся в жіночих монастирях, котрі відвідують попи. Також я довідала ся, що се є законом в монастири, що кожде народжене дитя в монастири має згинути при народженю, щоби уникнути сего послідного, я утекла з монастиря.

СТРАШНІ ВЧИНКИ БОЖЕВІЛЬНОГО.

Нині наспіла з Німеччини вістка, що в Мільгавзен учитель Ваґнер в приступі божевілля підпалив 5 домів, убив 8 осіб, а 11 тяжко ранив. Перед тим вбив свою жінку і четверо дітий! Ваґнер хотів минувшої ночи без жадної причини підложити огонь під хату. Коли один прохожий спитав його, на що се робить, тоді Ваґнер застрілив його на місци з револьвера. За хвилю підложив огонь під забудоване иншого господаря, котрий спитав його через вікно, що він робить. Се питане переплатив також житєм, бо влучений кулею погиб на місци. Ваґнера обезсилено аж на пятім з раду місци, яке хотів підпалити. Знайдено при нім два військові револьвери, з яких стріляв до товпи. Ваґнер убив сім осіб і одну 11-літну дівчину. Поліцийному жовнірови повело ся при помочи одного робітника вирвати з рук божевільного револьвер. Товпа тяжко його потурбувала. Повязу альокалізовано при помочи війска. Та по сім вийшли на яв ще страшніші злочини божевільного. Коли на порученє прокураторії відчинено мешканє учителя Ваґнера в Деґерльох, то стверджено, що Ваґнер, нім вибрав ся до Мільгавзен, замордував жінку і четверо дітий, перетявши їм у сні жилі. Знайдено їх в ліжках мертвими. Учитель Ваґнер мав 35 літ. Перед виїздом до Мільгавзен лишив на дверах мешкання картку, на якій написав що разом з родиною виїздить на прогулку та що дома нема нікого. Коли слідчі власти у війшли повиважено дверий до мешкання, застали в домі тіло 32 літної жінки Ваґнера, 4 літної і 9-літної дівчинки і 8 та 7 літного хлопця. Убийник служив вже 10 літ, з альоголізмом, але діти в школі його любили. Товариші представляють його як дивака, який уникав товариства. Берлінські дневники доносять, що Ваґнер мав на лици чорну маску. Перед тим не замічено у нього поміщаня та в послідних днях поступовано його було незвичайне. До директора школи, в котрій працював, вислав письмо, повідомляючи його просо, що має зробити, крім того вислав дуже велике письмо до редакції Neues Tgbl. в Штутґарті. Ваґнер не хоче дати ніяких ляснень. Лікарі заявили, що він неосудимий. В пакунку, який мав з собою, знайдено 3 револьвери. Зловлено його аж тоді, як застріляв всі набої і не мав вже часу другий раз набити; поліциянт аж тоді повалив його на землю.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи військові.

РОБИМО повномочия контракти купна і продажи, акта дарования, скрипта довжні і инші документа леґалізовані через Н. К. конзулят.

СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добре і скоро маєтки тут і в старім краю.

ПРОДАЄМО шіфкарти на рівні лінії корабельні до старого краю на найліпші і найскорші кораблі.

ПОЗИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.

У ВСІХ справах і клопотах ваших пишіть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA
10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

Позір Дівчата!

Коли приходите до Едмонтону на роботу, зайдіть до RUTHENIAN HOME & SCHOOL, на Третій улиці ч. 520.

Там дістанете всяку материньску пораду, місце до роботи, приятельок і нагоду научитись по англійськи і по руски і то за дармо.

RUTHENIAN HOME & SCHOOL
520 - 103 St.

ЗА 1-ГО ДОЛЯРА!

Пішлемо Вам всі числа гумористичної часописі „ЖАЛО" які вийшли від Нового Року і які ще вийдуть до кінця року.
Є що читати! Богато там веселих образків, віршів, повістов і жартів. Користайте з нагоди! Спішіть ся з замовленями!
Гроші посилайте на таку адресу:

Адміністрація часописі „ЖАЛО"
ул. Скшинского ч. 6. у ЛЬВОВІ.
AUSTRIA—GALICIA.

Біблії
НА ПРОДАЖ.
Рускі, польскі, німецкі, словіньскі, ческі, болгарскі, сербскі, росийскі.
В гарних оправах.
ЦІНА ВІД 25 до 1.50.
EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

РУСКА БУЧАРНЯ І ҐРОСЕРНЯ.

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вуджениму і старокраєві ковбаси з чісником.

S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.
EDMONTON. ALTA

ПРОПАВ МЕНІ КІНЬ

Каштановатий з білою малою латочкою на грудях і на задній нозі, фіст втятий по коліна, бренд в виді хреста (X). Важив около 1.000 фунтів, літ 9.
Пропав на 9 серпня з Норд-Едмонтону.
Хто знав де він з прошу зголоситись на адрес:
10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

Найдогіднійше і найбезпечнійше складати заощаджені гроші в старім краю в
Товаристві Взаїмного Кредиту
„ДНІСТЕР"
у Львові.

Товариство „Дністер" приймає гроші на вкладки щадничі до опроцентованя на 4 проц. -- Вложені гроші можна кождої хвилі відобрати. - Всякі припорученя і виплати виконує ся безпроволочно оборотною почтою.
Порука членів, резервові фонди і актива Товариства дають повну забезпеку для зложених вкладок. --

Адреса:
Товариство „ДНІСТЕР"
у Львові ул. Руска Ч. 20.

Народно-моральний двотижневик. Річна передплата 1 доляр.

Канадиєць

Виходить 1 і 15 кождого місяця. Адреса Редакції: 10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

РІК II. Ч 21. ПАДОЛИСТ 1. 1913. EDMONTON, ALTA. NOVEMBER 1, 1913 VOL. II. NO. 21

ПОЗІР МОЛОДЦІ!

З днем першого октобра отворилась вечірна школа англійського язика при 10336 - 96 ул.

Наука відбуваєсь два рази на тиждень в вівторок і четвер о 8-ій год. в вечер.

Можна еще записатись.

Канада.

ЕДМОНТОН.

Дня 25 Oct. впав в місті перший сніг, який покрив землю на один цаль.

В суботу дня 25 Oct. альбертійский парламент закінчив свої наради.

Річно місто Едмонтон спроваджає 75 возів леду, то є около 12 мільонів штук, вартости четверть мільона долярів.

Минувшого тижня 16 літний Рудольф, Німець, за убите свого товариша зістав засуджений на 25 літ тяжкої вязниці.

Лише дні малі від міста на схід знайдено газ, який буває досить сильно. Радні міста роздумують надсим, чи не можнаб ужити сего ґазу на осьвіченя міста.

Дня 26 Oct. згорів в полудневій части штор Дуґласа враз зі всіми товарами, яких вартість виносить около 100 тисяч дол. Товари були асекуровані лише на 60.000 тисяч дол.

В місті Едмонтоні тепер велика горячка, одні складають мітинги і протестують проти міської ради і її господарки, другі складають мітинги і ухвалюють признане для ради і її господарки. Одні з майора Шорта задоволені а другі ні, одні бажають, щоб він далі кандидував на майора, а другі висувають п. Маргрета. Одним словом в місті такий хаос, що годі предсказати як він скінчить ся.

В альбертійскім парламенті перейшов закон, після якого бровари пива мають платити 5.000 дол. річного податку. В Альберті є їх аж 8. Готелі поміснях з 10.000 населенем 400 дол., а коли поверх 10.000 мешканців готелі мають платити 800 дол.

Отже панове пивки з Альберти будуть мусіли забратись до иньших провінций де альоголь таньший.

C. N. R. сего року видавав на будову нових доріг 4 мільони долярів місячно. Сего року ся комп. побудовала 870 миль нової дороги, на яких робило 25 тисяч робітників.

Бренч ел-о-нарської лінії, який будуєсь вже через роки, буде в короткім скінчений і відданий до публичного ужитку.

До викінчення сего бренчу бракує всего чотири милі. Коли і сих чотири милі викінчить ся, то получина між Едмонтоном а Прінс Альберт буде безпосередне і не буде потрібно пересідати в Ворман, через що і подорож значно скоротить ся.

УПОЛЬОВАНЄ НЕЗВИЧАЙНОЇ ВЕЛИЧИНИ МЕДВЕДЯ.

З Форелдам, Онт. доносять, що в тамтешнім дістрікті над озером Ролай застрілено недавно дуже великого чорного медведя, якого там вже не бачили від многих літ. Сей медвідь важив 600 фунтів, а його шкіра мала вісім стіп довжини а 7 стіп і 6 цалів ширини.

В Стрейкові коло Вінніпеґу запалась одним боком величезний цементовий елевейтор, який належить до С. Р. R. компанії.

Всім величезнім елевейтри находить ся еще тепер поверх один мільон бушлів збіжа, яких заходять ся уратувати, бо коли б цементове мазане пукло, пропало б сих мільон бушлів збіжа.

Що було причиною сего западеня ся елевейтра в землю, еще не сконстовано, але се мабуть була вода, які підмила одну сторону елевейтра.

ВІНЧАНЄ СИНА ГЕНЕРАЛ ГУБЕРНАТОРА КАНАДИ.

Минулого тижня у середу відбуло ся в цвинтарі св. Якова, у Лондоні вінчана князя, Артура Коннавта, сина генерал-губернатора Канади з княгинею Олександров, Вікторією Файф, дочкою сестри короля Едварда.

В торжестві брало участь до 800 осіб, англійський король і королева, королева вдова Олександра, члени пануючого дому, норвежский король і жінка, представителі чужих держав, члени британського парламенту а також многі запрошені гості.

Молодята прибули вже до Канади.

ЛІСОВЕ БОГАТСТВО КАНАДИ.

Канада, се правдоподібно найбогатший у ліси край на землі. Тільки Бразилія, Сибір і північно-західні части Злучених Держав мають еще праліси, які тягнуть ся на тисячі миль, а [illegible] ріці може іти в порівнаню з Канадою під взглядом лісового богатства. Канадійські ліси представляють велику вартість і тому обовязком держави є дбати про них. Досі однак не ведено в Канаді плянового лісового господарства, аж доперва в минувшім році подумано про се і установлено в Брітіш Колюмбії осібний лісовий відділ у міністерстві рільництва. Після обчислень канадійські ліси занімають простір 450.000 гектарів, а само вітиканє старих дерев буде тривати до 260 літ.

„РАДА СІМОХ" В КЛОПОТІ.

Дня 19. Окт. в неділю в Ґренд Опера Гавз, в Вінніпеґу відбуло ся велике віче в справі шафованя фонду М. Січиньского „Радою Сімох". Д. Ренок, який скликав віче, спираючись на рахунках поданих „Радою Сімох" в „Робочім Народі" доказав фактично, що велику суму грошей було видано на такі цілі, які зовсім не були звязані зі справою М. Січиньского. З усеї суми $2.184.75, які „Рада Сімох" зібрала, дала М. Січиньскому лише $400 і доєрцям, які випустили М. Січиньского з тюрми, $300. Се значить, що „Рада Сімох" дала на призначену ціль третину з усіх зібраних жертв. Дві третині обернулось на цілі які з справою М. Січиньского немало нічого спільного. Народ отже зажадав від „Ради Сімох" звернення тих грошей, а противнім разі справа опре ся о суд.

На просьбу Д. Ренока присутні зложили для адвоката і сиріт по бл. п. Тарнавскім $27'15 (Тарнавський, се оден з дозорців вязниці де перебував М. Січиньский, був засуджений на кілька літну вязницю в Чехах, де і помер.

Єли справді справа буде віддана в суд, цікаво буде як Вольдін, Крат і Ко., стануть боронитись, так питане — що слабо суд приказав їм звернути гроші - де вони їх візьмуть? Сеж сума, поверх, чотириийцять сотов!

Сьвіт.

БІЙКА В ЦЕРКВІ.

В неділю дня 28. сентембра прийшло до бійки в греко-католицькій церкві в Юніонтовн, Па. між прихильниками і ворогами о. Голого. В часі замішання здерто з попа ризи а зараз другий день заарештовано його за те, що покусав пальці одній старій бабі. Кілька парафіян також приарештовано.

ЗОЛОТА ОСІНЬ.

Як пишуть галицькі ґазети, пречудна осінна погода панує в цілій Галичині. Часами стає таки добре горячо. Здає ся, що золота осінь хоче Галичанам хоть в части винагородити недостатки весни і літа. Може хоч тепер уратують селяни трохи сіна і барабольі, які ще не погнили були зовсім.

ЗМІНЧИВА ДОЛЯ.

У Ворстер, Мас. засуджено, як жебрака, 60-літного Чарлса Адамса, що ще кілька літ тому назад мав маєтку на $200,000 і славив ся, як один з найбільших спортсменів стейтів Нової Англії. Через нефортунні обставини Адамс зачав тратити і віддав ся пиятиці, поки з його майна не лишило ся ані сліду. Послідними літами жив вже на ласці у своїх приятелів, а на днях арештував його полісмен на улиці, коли зловив його на жебранні.

НОВА КАТАСТРОФА В КОПАЛЬНЯХ.

Ще одно нещасте не забуло ся аж тут доходить вість про страшну експльозию в копальні в Кардіф в Валії. Після експльозії руховище засипало працюючих там робітників і принесло смерть чотириста двайцятьом людям. Сто робітників працювало день і ніч щоби добити ся до засипаних, бо може котрий з них є ще при житю. Але надія є дуже мала. Дотепер витягнено пятьдесять сім трупів і уміщено їх в трупарні прочі находить ся еще під землею. Э се друга найбільша катастрофа, яка коли не будь мала місце в копальні.

АМЕРИКАНСЬКИЙ БОКСЕР У ВІДНИ.

В однім з віденських театрів показував на сцені штуку боксованя, звісний американський боксер, мурин Джек Джонсон, який перед кількома місяцями утік перед вязницею зі Злуч. Держав. Джек Джонсон, се славний на цілий сьвіт боксер, себто борець на кулаки, який дотепер побивав всіх своїх противників, та своїми сильними кулаками доробив ся мільйонового маєтку. У Відни мав він стати до борби з другим французьким боксером, однак віденська поліція на таку борбу не дала позволеня.

ЛІС ЗАПАВ СЯ В ЗЕМЛЮ.

В Шимбарку, пов. горлицького в Галичині, притрафила ся незвичайна подія. Обшар ліса, званий „Шпларки", займаючий около 80 моргів, запав ся цілком в землю. З дерев полістав на поверхні землі лише малий слід, де куди видно тільки вершки дерев які в короткім також зникнуть. Така сама доля стрінула також пять домів і дві стодолі, які стояли в сусідстві ліса. Запавший ся ліс був власностю двора. На місци, де стояв ліс, виступила вода, яка чимраз дальше розливає ся, творячи доволі велике озеро. Причину западаня землі можна части витолкувати сегорічними безнастанними дощами.

60-ТІ РОКОВИНИ УРОДИН М. ПАВЛИКА.

Минувшого місяця минуло 60 років з часу уродин публіциста й провідника радикальної партії Михайла Павлика, що родив ся 17. вересня в Монастирську коло Косова. З того приводу явили ся у него в ювілейні дни відпоручники управи радикальної партії, пос. В. Стефаник [illegible] щоб зложити йому бажаня. З 60-им роком житя вступає М. Павлик безпечно весь український загал, бо високо цінить його характерність, безкорисність та невтомну роботячість серед неприхильних житевих умов для добра і поступу своїх земляків.

ГРЕЦЬКА ДОБИЧА НА БОЛГАРАХ.

Грецький міністер війни оголосив відомости про воєнну добичу Греків на Болгарах, на яку складає ся всякого рода воєнне оружє і засоби живности. Отже: 108 великих гармат найновійшої системи, 53 старі гармати Круппа, 45.000 карабінів Маузера, 5.000 карабінів Мартіні, 18.000 карабінів Манліхера і 600 коний. В Деміргіссар забрано Болгарам величезні маси муки, кукурузи, хліба, цукру, соли і консерв. В Серес і Драмі найшли Греки засоби живности вартости 10 мільонів франків, уніформів і амуніції на 7 мільонів франків, 200.000 фран. в сріблом і 30 вагонів турецької добичі, в між 12 люксусових вагонів, які колись була французька цісарева Евгенія дарувала була султанови.

[illegible] МІЛЬОНІВ ШКІД.

Краєвий виділ оголосив урядове справоздане шкід, спричинених сьогорічною елементарною катастрофою. З сього справозданя виходить, що втрати спричинені на полях і сіножатях повеню виносять суму 258 міл. 433.000 корон. Шкоди в дорогах, мостах та инших комунікацийних средствах виносять суму 10 мільонів 579.000 корон. Разом всі шкоди, урядово стверджені виносять суму 290 мільонів корон. В сій цифрі не є обняті всі шкоди. Урядові таксатори обчисляли лиш шкоди повисше 50 проц. вартости на 100 мільонів корон, то одержимо загальну суму шкід в Галичині 400 мільонів. Справоздане краєвого виділу розділює шкоди так: Сільські громади 154 мільонів 776.000 корон, двірські обшари 50 мільонів 50.000 [illegible].

14 МОРДІВ НА СОВІСТИ.

Недавно знайдено в Шікаго, Ілл., тіло замордованої кабаретової співачки Алісон Ракерот, і довго поліція не могла впасти на слід убийника. В послідних доперва днях відкрила поліція убийника в особі Генрика Спенцера, який із зимною кровю признав ся до замордованя співачки, а крім сего до 13 инших мордів, які поповнив в протягу 14 літ. Є се типовий злочинець з уродженя, який все мордував свої жертви в цілях рабунку. Тільки двох полісменів замордував перед кількома роками лиш припадково, а се тому, щоб вони його не приарештували. Замордував також свою першу жінку, а дві його другі жінки завдячують жите лиш сему, що в час утікли від него. Здаєсь, що сей закоренілий злочинець має еще більше гріхів на своїй совісти.

ЕКОНОМІЧНА СИЛА ЧОРНОГО НАСЕЛЕНЯ В АМЕРИЦІ.

Недавно відбувся ся зїзд національної ліґи неґрів в Америці, з якої звіту виходить, що Неґри в протягу 50 послідних років, від коли узискали горожанську рівноправність, зросли дуже на економічній силі. Вартість власности Неґрів в Сполучених Державах виносить тепер 700 мільонів долярів, отже Неґри мають сегодня більше маєтків, між ціла хліборобська людність в Росії. З початком горожанської війни жило в Сполучених Державах 4 і пів мільона Неґрів - з сего 3 мільони 600 тисяч були невільниками. Нині є в Сполучених Державах 10 мільонів Неґрів — з сего числа тільки 30 процент анальфабетів. Земельна власність Неґрів виносить 20 мільонів акрів, що рівнає ся майже поверхні цілої злукової держави Сант Королайна.

КІЛЬКО АВСТРІЯ ВИДАЛА З ПРИЧИНИ БАЛКАНСЬКИХ ВІЙН.

Австро-Угорщина не брала чинної участи в балканських війнах, мимо сего на самі тільки воєнні приготованя видала аж 350 мільонів корон, отже таку суму, що і чинна участь в війні не булаб Австрію більше коштувала. Се лиш видатки в готових грошах, а не вчислені тут ті величезні страти, які людність Австрії понесла через економічну кризу, спричинену безперервними воєнними приготованями австрійського уряду. На послідній міністеріяльній раді, яка відбула ся в тих днях у Відни, постановив австрійський уряд зажадати від парляменту узнаня видаткованої вже на воєнні приготованя квоти 35.000 людий і підвисшеня військових видатків о 50 мільонів корон річно. Також і австрійська воєнна фльота має бути відповідно побільшена.

ЛІТАКОМ ЧЕРЕЗ СЕРЕДЗЕМНЕ МОРЕ.

Французькому летунови Ґарро удало ся у вівторок перелетіти Середземне море. Про його план знали вже здавна, та його виконане видало ся знатокам авіятики так ризиковним, що против него підняли ся енерґічні протести. Ґарро удав, що він свою думку покинув, аліж не розголошуючи справи, вибрав ся експресом до Ст. Рафаель коло Марсилії. Із аєродрому піднив ся він на звичайнім апараті о 5 год. 32 м. досьвіта полинув на південь. О год. пів до 12-ої перелетів він над Сардинією, а о год. 1.45 він опустив ся на землю у Візерті коло Тунісу. Таким робом перелетів Ґарро 800 кільометрову ширину моря в 8 годинах і 13 мінутах Ґарро не брав з собою ніяких ратункових приладів, бо вони, як він сказав - на случай нещастя тільки продовжилиби його конане. Французьке міністерство війни запропонувало Ґаррови вислати ратункового корабля, який би слідував за ним, та смілівий авіятор подякував за се. Не дивлячись на те, без його згоди вислано за ним корабель.

В 16 І ПІВ МІНУТАХ ДОВКОЛА СЬВІТА.

Сими днями днями доконано цікавої проби, щоби ствердити, скільки часу потребує вістка, переслана телеграфічно, щоб облетіти цілий сьвіт. Телеграму видано з редакції New York Times, а зміст її складав ся з 9 слів, які пояснювали ясно його ціль. Телеграма облетіла цілу північну кулю, а то вислано найперше її до Гонолюлю, відси до Манілї, потім до Гонконґа і Бомбаю, відси вістка полетіла до Суецу, опісля до Гібралтару, досягла одна з Азорських островів і відси вернула знова до редакції New York Times. Телеграма зробила дорогу 52 тисячі кільометрів, облетіла 16 стацій і вернула за 16 і пів мінути до місця виданя. Дорогу відбувала телеграма зі скоростю 1.700 миль на мінуту. Сих 16 хвиль не можна вважати рекордом, бо як обчислено час, якого телеграма потребує, щоб облетіти сьвіт довкола виносить 9 і пів мінути. Скілько власне часу потребувала телеграма вислана довкола сьвіта в р. 1910 в дни отвореня американьської зелізниці „Пасіфік".

ЗАПАДАЄТЬ СЯ ЗЕМЛЯ!

Від кількох тижнів [illegible] Лемківщини затривожене фактом, що місцями западає ся земля. Ось так в присілку Шкларки, біля Горлиць, западають ся цілі гори і усувають ся в глибину землі. Терен місцями зовсім змінює ся. Там примірoм, де були гори творять ся пропасти а де були рівнини, там земля підносить ся, розсуває ся і творять ся вали, а місцями навіть ще повстають більші озера. Цікавих глядачів збирає ся повно і з подальших сторін прибувають, щоб оглянути се диво. За причину сих змін подають сегорічні слоти, але-ж місцями показують ся, що й давно колись западала ся тут земля. На се вказують старі пресохлі дерева, що виставлять з землі. Земля, що усуває ся, забирає за собою а поверхні дерева і хати. Буває нераз що встане Лемко рано, а його „хижу" вже розтягнуло, один конець висше, а другий лишила ся глибоко в землю. З того приводу Шкларчане і Доливяни в розпучі. Голосно ридаючи, розбирають в [illegible] свої хати та [illegible] з ними віби на безпечнійші місця. Та питане, чи се усуване землі не піде за ними.

ОЗЬВІРЕНЄ.

Дня 22. вересня вечером замордував 19 літний парубок мазур Станіслав Рапач в Рабі виижній (п. Мисленици) Жида й хлопа в не чувано звірський спосіб. Батько Рапача, вернувши з торгу в Рабці, приніс чоботи для сина Станіслава, та вони йому не подобали ся і він свого батька побив! Потім вибрав ся до недалекої коршми та стрінувши по дорозі жінку господаря Фірка, почав її бити. Фіркова вирвавши ся, утікла домів та оповіла про се своєму мужеви, який пішов зараз до коршми та став там питати Рапача, за що він побив йому жінку. Рапач мало що відповідав, тільки вийняв ніж і пробив Фірка в кільканайцятьох місцях. Він був би його і на кавалки порізав, якби не присутний тамже різник Жид, котрий приступив до Рапача та став його хар тати. Та се пройшло йому гладко, бо коли Жид вийшов за хвильку на двір, Рапач пішов за ним і кинув ся на него з ножем, так що перерізав йому горлянку і жертва упала на землю нежива. Та Рапачови було ще й того за мало і він порізав трупа ножем по цілім тілі та сопав його ногами. Коли вже було йому досить, ушийшов знов до коршми не даючи нічим пізнати про сповнений злочин. За хвильку надійшли нові люди до коршми та повідомили присутних в коршмі, що під хатою лежить труп. Рапач вийшов з людьми і приступив до убитого та копаючи ногами, сказав ся: „cwego lescen Zyd daje" і копнув при тім убитого і підняв його на ноги. Рапач крикнув ще раз: „psiakrew Zyd udaje" дав убитому пару разів в лице і пустив на землю, та знов копав убитого ногами. Всі сі подробиці сконстатувала судова комісія і пізнана самого убийника. Рапача арештувала жандармерія в Рабці та відставила його до суду в Йорданові.